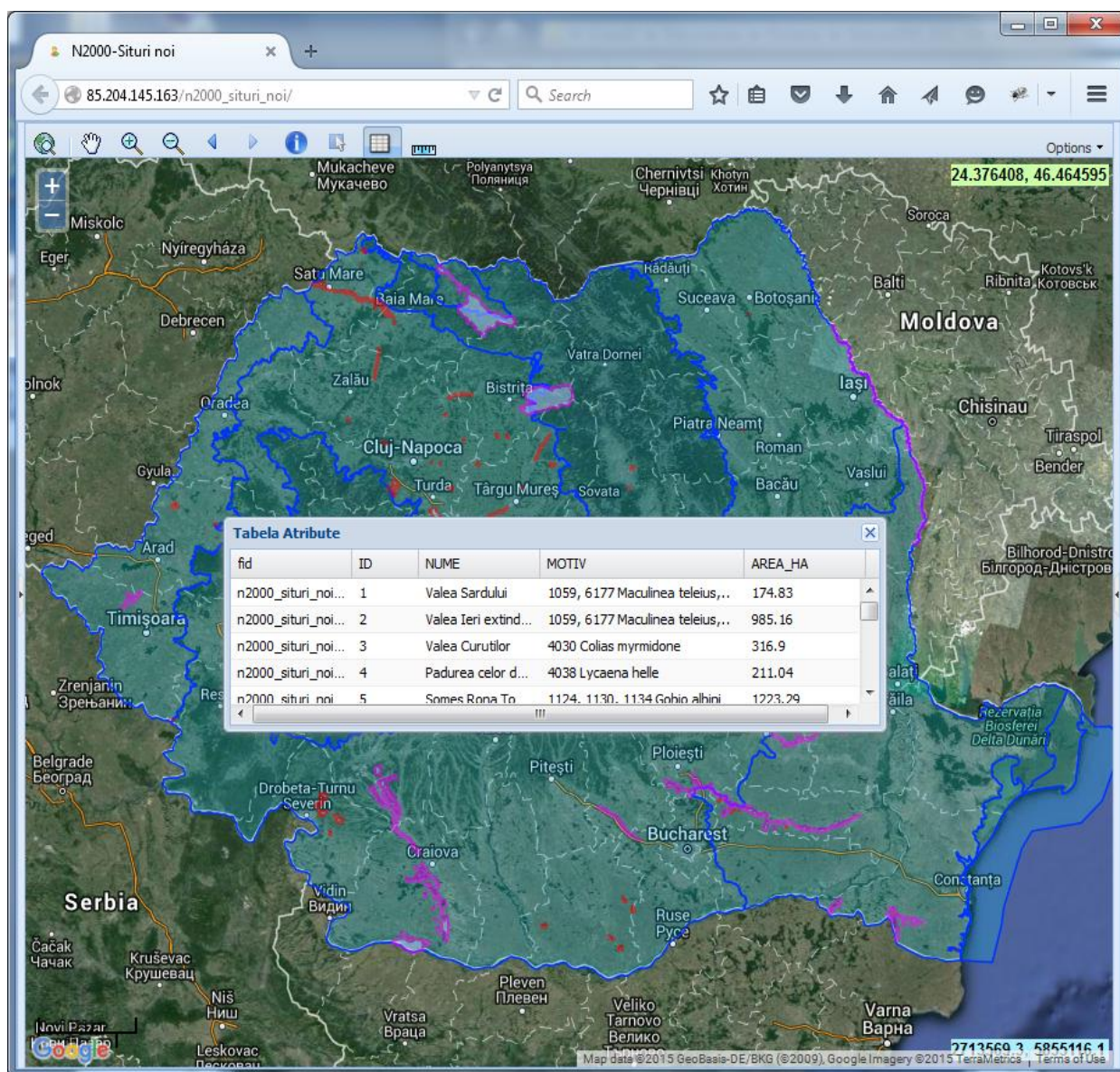

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI INOVARE
**INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE – DEZVOLTARE
DELTA DUNĂRII - TULCEA**

Tulcea - Str. Babadağ nr.165, cod.820112, Tel.0240-53 15 20, Fax 0240-53 35 47 E - mail: office@ddni.ro web http:// www.ddni.ro

Consolidarea rețelei Natura 2000
RAPORT DE ÎNCEPUT
CONTRACT Nr. 80/26.08.2015
BENEFICIAR: MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR
septembrie 2015

CONTRACT Nr. 80/26.08.2015

Denumirea proiectului:

Consolidarea rețelei Natura 2000

Raport de început

FINANȚATOR:

MINISTERUL MEDIULUI APELOR ȘI PĂDURILOR
București, Romania, Bdul. LIBERTĂȚII 12, sector 5,
Tel/Fax: +40 021 316 37 04

EXECUTANT:

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE DEZVOLTARE "DELTA DUNĂRII"- Tulcea
Tulcea, Str. Babadag nr. 165, telefon: 0240 531520, fax: 0240 533547

DIRECTOR GENERAL:	Dr. Marian TUDOR	_____
DIRECTOR ȘTIINȚIFIC:	Dr. Liliana TÖRÖK	_____
RESPONSABIL CONTRACT:	Dr. ing. Ion Grigoraș	_____

TULCEA
-septembrie 2015-

COLECTIV LUCRU

dr. ing Ion Grigoraș

dr. Alexandru Dorosencu

dr. Mihai Marinov

dr. Aurel Nastase

dr. Mihai Doroftei

dr. Gabriel Lupu

Vasile Alexe

CUPRINS

1. Activitățile desfășurate înainte de semnarea contractului	4
2. Stadiul realizării activităților din proiect.....	12

1. Activitățile desfășurate înainte de semnarea contractului

Conform adresei Nr. 64 869/DIGIAL din 11 iunie 2015 oferta depusa de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Delta Dunării și Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice pentru contractul de servicii pentru realizarea studiului “Consolidarea rețelei Natura 2000” a fost declarată câștigătoare.

Din cauze care nu au ținut de prestator, contractul (nr. 80/26.08.2015) a fost semnat pe 26 august 2015.

Pentru a diminua din întârzierile în desfășurarea contractului, beneficiarul și prestatorul au decis să organizeze o întâlnire de lucru. Întâlnirea a avut loc pe data de 22 iulie 2015.

Scopul intalnirii a fost de a identifica activitățile “Servicii de cercetare pentru realizarea studiului Consolidarea rețelei Natura 2000” care pot fi demarate cat mai repede posibil și stabilirea de termene pentru o parte din activitati.

La intalnire au participat urmatoarele persoane:

Nr. Nume Functie

- 1 John Smaranda reprezentant Ministerul Mediului
- 2 Ion Grigoras lider proiect
- 3 Victoria Tatole expert cheie nevertebrate
- 4 Iovu Biris expert cheie habitate padure
- 5 Alexandru Iftime expert cheie amfibieni reptile
- 6 Eugen Nitu expert cheie nevertebrate
- 7 Mihai Marinov expert cheie pasari
- 8 Ramon Jurj expert cheie mamifere

Au fost discutate urmatoarele subiecte:

1. Activarea conturilor expertilor din proiect in baza de date Natura2000 cu drepturi de verificare si validare.

A fost agreat ca in saptamana 27-31 iulie experții cheie din proiect sa aibă conturile activate în baza de date IBIS Natura2000. Dl. John Smaranda va face demersurile necesare.

(<http://ibis.biodiversity.ro/Modules/Nature2000/SitRecommendationList.aspx>)

Lista cu experții și rolurile acestora în aplicația IBIS Natura200 este prezentată mai jos.

Lider echipă / Grupul taxonomic	Expertii cheie	Rol in baza de date
Lider de echipă	Dr. Ion Grigoraș	generare raportari
Habitat forestiere	Dr. Ing. Iovu Biris	verificare, validare

Habitat de pajiște și plante	Dr. Adrian Oprea	verificare, validare
Habitat tufărișuri și stâncării	Dr. Ion Sarbu	verificare, validare
Mamifere	Drd. Ing. Ramon Jurj	verificare, validare
Amfibieni și reptile	Dr. Alexandru Iftime	verificare, validare
Pesti	Dr. Vasile Otel	verificare, validare
Nevertebrate	Dr. Eugen Nitu	verificare, validare
Nevertebrate	Dr. Victoria Tatole	verificare, validare
Pasari	Dr. Alexandru Doroșencu	verificare, validare
Pasari	Dr. Mihai Marinov	verificare, validare
Habitat și specii marine	Dr. Dragoș Micu	verificare, validare
GIS	Drd. Ing. Adrian Lorent	incarcare limite
	Expertii non cheie	
Habitat de pajiște și plante	Drd. Covaliov Silviu	editare
Habitat de pajiște și plante	Dr. Doroftei Mihai	editare
Nevertebrate	Dr. Lupu Gabriel	editare
Pesti	Dr. Nastase Aurel	editare
Pasari	Vasile Alexe	editare
Pasari	Dr. Kiss J. Botond	editare
GIS	Dr. Iurie Maxim	incarcare limite
Pasari	Dr. Ursu Adrian	editare
Pasari	Dr. Fasola-Matasaru Lucian	editare
Pasari	Dr. Ion Constantin	editare

Pasari	Ignat Alina Elena	editare
Pasari	Bolboaca Lucian Eugen	editare
Pasari	Dr. Ridiche Mirela Sabina	editare
Pasari	Dr. David Alin	editare
Pasari	Dr. Stoleriu Cristian Constantin	editare
Nevertebrate	Dr. Mihai Stanescu	editare

2. Modul de realizare și data la care putem avea un prim draft pentru listele de situri noi /extinse.

Pentru a realiza o prima versiune de situri noi/extinse experții cheie au agreat sa analizeze toate calificativele IN MOD acordate in cadrul seminariilor din 2012 și sa facă o prima versiune de limite pentru siturile noi/extinse. Vor fi obligatoriu consultate si datele puse la dispoziție de ONG-uri (<http://www.natura2000proposals.ro/>).

Ca modalitate a fost agreata utilizarea aplicației Google Earth. Pentru cei care nu sunt familiarizați cu aplicația, a fost realizat in săptămâna 27-31 iulie un ghid care explică cum se poate instala și cum pot fi trasate limite. Experții cheie au agreat sa realizeze o prima versiune pentru o parte din limitele siturilor noi/extinse in a doua jumătate a lunii august.

3. A fost stabilit cine va introduce siturile noi in baza de date

Siturile vor fi introduse de expertul cheie care este responsabil de rezolvarea calificativului IN MOD numai după ce ceilalți experții cheie vor convenii asupra limitelor trasate la punctul 2.

4. Au fost identificate tipul de date (citări referitoare la speciile vizate) care pot fi introduse pentru fiecare sit nou și care pot direcționa investigațiile din teren.

5. S-a discutat și oportunitatea de modificarea a limitelor pentru regiunile biogeografice.

Pentru a simplifica raportarea și analiza pe bioregiuni limitele bioregiunilor trebuie ușor ajustate (vezi cazul Betfia)

6. S-a agreat sa fie definite criteriile în cazul spargerii a unor situri

A fost convenit ca spargerea unor situri poate fi făcuta având ca prim criteriu suprapunerea de administrare. Va fi făcut un chestionar care va fi trimis administratorilor siturilor vizate, pentru ca părerea acestora sa fie luata in considerare.

7. Organizarea seminariilor biogeografice Natura 2000

A fost discutat modul și locul de desfășurare a seminariilor biogeografice

8. Situația siturilor pentru pasări

Reprezentantul Ministerului Mediului a agreat punerea la dispoziție pentru experții cheie pe pasări a datelor obținute în proiectul care a făcut monitorizarea pasărilor (Art.12).

Realizarea unor situri noi care nu sunt IBA dar care sunt valoroase din punct de vedere ornitologic.

În vederea semnării contractului a fost refăcută planificarea activităților din proiect care este prezentată în tabelul de mai jos.

Planificarea activităților proiectului

Activitate	Responsabil/ Contributii	sep	oct	nov	dec
Activitatea 1. Analiza suficienței siturilor de importanță comunitară și consolidarea rețelei de situri de importanță comunitară (SCI-uri)	IG / AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM	RI		RJ	RF
1.1. Identificarea de noi situri importanță comunitară	IG / AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM	M1.1, R1.1			
1.2. Realizarea documentației necesare pentru noile situri de importanță comunitară	IG / AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM				
1.2.1. Realizarea de cercetări în teren	AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM			M1.2.1, R1.2.1	
1.2.2. Înregistrarea datelor (+ consultare literatura + validare)	AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM				M1.2.2
1.2.3. Stabilirea listei de situri de importanță comunitară	AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM				M1.2.3, R1.2.3
1.2.4. Analiza posibilității de divizare a unor situri de importanță comunitară	AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM,AL			M1.2.4, R1.2.4	
1.2.5. Trasarea limitelor pentru siturile noi propuse	AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM,AL				M1.2.5
1.2.6. Analiza/fundamentarea calificativelor nerezolvate	AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM				M1.2.6, R1.2.6
1.3. Realizarea dezbaterilor publice pentru fiecare nou sit de importanță comunitară propuse	IG / AO,IB,IS,RJ,AI, VO,VT,EN,DM,expert non cheie dezbateri			M1.3, R1.3	
1.4. Pregătirea documentelor de aprobare/raportare	IG / AO, IB, IS, RJ, AI,VO,VT,EN, DM, AL				M1.4, R1.4

Activitatea 2. Analiza suficienței de arii de protecție special avifaunistică și consolidarea rețelei de arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri)	IG / AD, experți non cheie pasari	RI		RJ	RF
2.1. Analiza suficienței ariilor de protecției specială avifaunistică	IG / AD, experți non cheie pasari	M2.1, R2.1			
2.2. Identificarea de noi arii de protecție specială avifaunistică	IG / AD, experți non cheie pasari			M2.2, R2.2	
2.3. Realizarea documentației necesare pentru noile arii de protecție specială avifaunistică	IG / AD, experți non cheie pasari				
2.3.1. Realizarea de cercetări în teren	AD, experți non cheie pasari			M2.3.1, R2.3.1	
2.3.2. Înregistrarea datelor	AD, experți non cheie pasari			M2.3.2	
2.3.3. Stabilirea listei de arii de de protecție specială avifaunistică	AD, experți non cheie pasari			M2.3.3, R2.3.3	
2.3.4. Analiza posibilității de divizare a unor arii de de protecție specială avifaunistică	AD, AL experți non cheie pasari				M2.3.4, R2.3.4
2.3.5. Trasarea limitelor pentru siturile noi propuse	AD, AL experți non cheie pasari			M2.3.5	
2.4. Actualizarea listei de specii de păsări din România acoperite de Directiva Păsări	IG / AD, experți non cheie pasari				M2.4, R2.4
2.5. Realizarea dezbaterilor publice pentru fiecare arie de importanță specială avifaunistică propusă	IG / AD / expert non cheie dezbateri			M2.5, R2.5	
2.6. Analiza rețelei de arii de importanță specială avifaunistică (SPA-uri)	IG / AD, experți non cheie pasari				M2.6, R2.6
2.7. Pregătirea documentelor de aprobare/raportare	IG / AD, experți non cheie pasari				M2.7, R2.7

Activitatea 3. Sprijin tehnic, științific și logistic pentru pregătirea, participarea și/sau organizarea seminariilor biogeografice Natura 2000	IG / expert non cheie pregătire seminarii	RI		RJ	RF
3.1. Suport tehnic și științific pentru seminariile biogeografice	IG / AO, IB, IS, RJ, AI, VO, VT, EN, DM, AL, expert non cheie pregătire seminarii		M3.1, R3.1		
3.2. Pregătirea logistică a seminariilor Natura 2000 și a atelierelor de lucru pregătitoare	IG / expert non cheie pregătire seminarii		M3.2, R3.2		
3.3. Contribuții la elaborarea rapoartelor finale ale seminariilor și la implementarea concluziilor acestora	IG / AO, IB, IS, RJ, AI, VO, VT, EN, DM, AL, expert non cheie pregătire seminarii		M3.3, R3.3		

Ulterior semnării contractului dintre MMAP și INCDDD:

- INCDDD a semnat subcontractul cu partenerul Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice precum și cu subcontractanții declarați în ofertă: Institutul de Speologie Emil Racoviță, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului, SC Biodivers Consulting SRL .

- INCDDD și subcontractanții au făcut angajările pe perioadă determinată a experților cheie și non cheie care nu erau salariații.

2. Stadiul realizării activităților din proiect.

Activitatea 1. Analiza suficienței siturilor de importanță comunitară și consolidarea rețelei de situri de importanță comunitară (SCI-uri)

Obiectivul acestei activități îl constituie consolidarea rețelei de situri de importanță comunitară/arii speciale de conservare prin desemnarea de noi situri și/sau extinderea unora existente în vederea îndeplinirii obligațiilor rezultate în urma seminarului biogeografic din 2012 organizat pentru România și raportarea specifică. În cadrul acestei activități se vor realiza o serie de sub-activități, care sunt prezentate detaliat în cele ce urmează. Pentru fiecare subactivitate se prezintă următoarele aspecte: i) descrierea activității și a modului de realizare; ii) resursele umane necesare pentru realizarea acesteia; iii) rezultatele așteptate.

1.1. Identificarea de noi situri de importanță comunitară

Descriere și mod de realizare. Pentru analiza suficienței siturilor de importanță comunitară experții cheie împreună cu experții non-cheie pe fiecare grup taxonomic vor analiza pentru fiecare habitat/specie la nivel de bioregiune concluziile cuprinse în tabelele realizate cu ocazia seminarului biogeografic din 2012 “Conclusions of the Representativity of Habitats and Species in the pSCI'S ROMANIA” (tabelele 1 și 2). Calificativele IN MIN, IN MOD, IN MOD GEO și CD pentru fiecare habitat/specie vor fi analizate utilizând hărțile de distribuție realizate în proiectul *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitate*, precum și datele obținute în cadrul altor proiecte de cercetare. Pentru calificativul IN MOD GEO vor fi utilizate și hărțile de areal produse în proiectul menționat mai sus. Pentru rezolvarea calificativelor IN MOD și IN MOD GEO se va hotărî dacă este necesară desemnarea de noi situri sau extinderea unora existente.

Din tabelele prezentate mai sus au fost extrase toate tipurile de habitate/specii pentru care se recomandă explicit (IN MOD, IN MOD GEO)

desemnarea de situri noi/extinse. Practic, în sarcina actuală a echipei de experți cheie și non-cheie, formată și experimentată în cei peste 10 ani în care au lucrat în aceeași componentă în care ofertează și pentru prezentul proiect, stă desemnarea/extinderea de noi situri de importanță comunitară pentru următoarele tipuri de habitate, specii de animale și plante/bioregiune (tabelul 3):

Tabelul 3: Lista Tipurilor de habitate și a Speciilor de animale și plante pentru care trebuie desemnate noi situri de importanță comunitară

r. crt.	T ax. Group	Cod e	Name	R egion	Adopted Conclusion 2012	Comments 2012
	H	6 210	<i>Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (Festuco Brometalia) (*important orchid sites)</i>	C ON	IN MOD GEO X	North-West Transylvania. NGO suggest 9 localities.
	H	6 410	<i>Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)</i>	C ON	IN MOD X	2 sites: Arpasi, Gurghiu valley
	H	6 440	<i>Alluvial meadows of river valleys of the Cnidion dubii</i>	C ON	IN MOD GEO /IN MEN ?????	IN MOD: Some river IN MIN: Siret river (Moldova)
	H	9 110	<i>Euro-Siberian steppe woods with Quercus spp.</i>	C ON	IN MOD	Alongside the Danube (South).
	H	9 1Y0	<i>Dacian oak & hornbeam forests</i>	C ON	IN MOD	Bacau county.
	M	1 304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	A LP	IN MOD/ IN MIN X	IN MOD: ROSCI0062 Defileul Crișului Repede - Padurea Craiului - correct borders IN MIN: ROSCI0253 - TRASCAU
	M	1 305	<i>Rhinolophus euryale</i>	A LP	IN MOD/ IN MIN X	IN MOD: ROSCI0062 Defileul Crișului Repede - Padurea Craiului - correct borders IN MIN: ROSCI0002 - APUSENI
	M	1 306	<i>Rhinolophus blasii</i>	A LP	IN MOD X	ROSCI0062 Defileul Crișului Repede - Padurea Craiului -correct borders
	M	1 307	<i>Myotis blythii</i>	A LP	IN MOD/ IN MIN X	IN MOD: ROSCI0062 Defileul Crișului Repede - Padurea Craiului - correct borders IN MIN: ROSCI0253 - TRASCAU
	M	1 310	<i>Miniopterus schreibersii</i>	A LP	IN MOD/ IN MIN/ CD La noi este In mod+SR+CD	IN MOD: ROSCI0062 Defileul Crișului Repede - Padurea Craiului - correct borders IN MIN: 1 site CD: Population assessment, ROSCI0253 - TRASCAU

r. crt.	T ax. Group	Cod e	Name	R egion	Adopted Conclusion 2012	Comments 2012
	M	1 324	<i>Myotis myotis</i>	A LP	IN MOD X	ROSCI0062 Defileul Crișului Repede - Padurea Craiului -correct borders
	M	1 335	<i>Spermophilus citellus</i>	C ON	IN MOD/IN MIN (la noi e doar IN MOD)	Check if present in more existing sites, if not, new sites needed.
	M	1 355	<i>Lutra lutra</i>	C ON	IN MOD/ IN MIN X	IN MOD: Siret (Bacau), Somes, Mures - middle part (Alba Iulia); IN MIN: Other existing sites.
	M	2 633	<i>Mustela eversmanii</i>	P AN	IN MOD GEO / SR X	IN MOD: Timis county SR: Exact locations of the above
	R	1 217	<i>Testudo hermanni</i>	C ON	IN MOD / SR	West from the current sites (la noi apare SR in partea estica)
	R	4 121	<i>Vipera ursinii rakosiensis</i>	C ON	IN MOD/SR X	Another site near Cluj (between 2 existing sites)
	A	400 8	<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>	C ON	IN MIN IN MOD/ SR X	IN MIN: Present in existing sites and restore from the site it was deleted. IN MOD/SR: Possible new sites and/or extensions.
	F	1 124	<i>Gobio albipinnatus</i>	C ON	IN MOD/ IN MIN (la noi ra doar in mod - de verificat !!!!!!!)	IN MOD: Somes River IN MIN: Prut River
	F	1 130	<i>Aspius aspius</i>	C ON	IN MOD/ IN MIN (la noi apare doar in min)	IN MOD: Somes and Mures Rivers - connected with Lutra lutra. IN MIN: Siret, Prut, Olt.
	F	1 134	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	C ON	IN MOD X	IN MOD : Someș, and Mures Rivers.
	I	1 059	<i>Maculinea teleius</i>	C ON	IN MOD/ IN MIN (la noi apare doar IN MOD)	IN MOD : Pajistele de la Liteni ; Saradislav Pajiste din Valea Sardului Harghita / Sanpau (2 of them to be selected). IN MIN: Bucovina.
	I	4 013	<i>Carabus hungaricus</i>	P AN	IN MOD X	Jamu Mare
	I	4 030	<i>Colias myrmidone</i>	A LP	IN MOD X	Depresiuna Gheorheului (small site)
	P	1 617	<i>Angelica palustris</i>	C ON	IN MOD (la noi e IN MOD GEO)	Bahna Mare marshes

Unul dintre obiectivele principale ale prezentei oferte este acela de a identifica situri noi/extinse pentru tipurile de habitate/specii având în prezent cu calificative IN MOD si IN MOD GEO la nivel de bioregiune. Pentru saturarea gradului de suficiență a acestora, echipa de experți va recurge la **metodologia specifică**, consemnată în Anexa 3 a Directivei 92/43/CEE, și care menționează parcurgerea a două etape, prima în care se face identificarea la nivel național a siturilor relativ importante pentru fiecare habitat natural din anexa I și fiecare specie din anexa II, și care are la baza

evaluării o serie de criterii, pentru habitate¹, respectiv pentru specii². Apoi, se face ierarhizarea siturilor în funcție de valoarea pe care o reprezintă pentru conservarea tipului de habitat/speciei, și se întocmește lista celor eligibile pentru calificarea ca propuneri de noi situri de importanță comunitară. (În ierarhizarea siturilor se va ține cont de prezenta/absenta tipurilor de habitat/specii prioritare.)

Pentru identificarea de situri noi, sau de extindere a unora existente, pentru fiecare caz IN MOD și IN MOD GEO enumerat mai sus se va realiza o **analiza critică** comparativă a hărților de distribuție ale speciilor/habitatelor de interes comunitar cu harta de distribuție a SCI-urilor la nivel național și pe regiuni biogeografice, urmând să fie identificate regiunile în care distribuția este neacoperită sau insuficient acoperită cu situri. În aceste regiuni/zona se va analiza și investiga posibilitatea de a desemna situri noi. Analiza se va baza pe:

- informații personale existente³, rezultate și prin implementarea unor proiecte de cercetare⁴ cu tematică similară prezentei oferte, date recente din literatura științifică de specialitate,

---

¹ A. Criterii de evaluare a siturilor pentru un anumit tip de habitat natural din anexa I
Gradul de reprezentativitate al sitului pentru respectivul habitat.

Raportul dintre suprafața sitului acoperită de tipul respectiv de habitat natural și suprafața totală de pe teritoriul național acoperită de respectivul habitat natural.

Gradul de conservare a structurii și funcțiilor tipului respectiv de habitat natural și posibilitățile de regenerare ale acestuia.

Evaluarea globală a importanței sitului pentru conservarea tipului de habitat natural respectiv.

² B. Criterii de evaluare a siturilor pentru o anumită specie din anexa II

Raportul dintre dimensiunea și densitatea populației din respectiva specie prezentă în sit și ale populației prezente pe teritoriul național.

Gradul de conservare a caracteristicilor habitatului relevante pentru specia respectivă și posibilitățile de regenerare.

Gradul de izolare a populației prezente în sit față de aria de extindere naturală a speciei.

Evaluarea globală a importanței sitului pentru conservarea speciei respective

³ Fiecare expert cheie, non-cheie din cadrul prezentei echipe deține o baza de date, actualizată continuu, pentru tipurile de habitate/speciile de care se ocupa.

⁴ Completarea sistemului informatic pentru inventarierea siturilor naturale de interes comunitar – Natura 2000 cu siturile propuse pentru grupele de organisme : mamifere, reptile, amfibieni, pești, nevertebrate, listate în Directiva Habitare 92/43/EEC/2003 (Anexa II) (2005-2006).

Realizarea de analize în vederea pregătirii negocierii siturilor de importanță comunitară cu Comisia Europeană, participarea la seminariile biogeografice și realizarea cercetărilor necesare în vederea completării listei siturilor de importanță comunitară și a bazei de date cu cerințele Comisiei (2008).

Proiect de cercetare în vederea îndeplinirii obligațiilor ce revin țării noastre în ceea ce privește aplicarea reglementărilor comunitare privind rețeaua ecologică Natura 2000. Activitățile Specifice B (Punerea în aplicare a deciziilor Comisiei Europene privind Directiva Habitare 92/43/CEE), pentru grupele de specii: mamifere, amfibieni, reptile, nevertebrate (2009-2010).

Fundamentarea științifică a unui model de implementare a legislației Natura 2000 în România, luând ca studiu de caz speciile de animale listate în Directiva Habitare 92/43/EEC (Anexa II) (Beneficiar: Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului – CNMP PNII PC)(2007 – 2010).

Sistem Integrat de Management și Conștientizare în România a rețelei natura 2000 (SINCRON) (2011-2012).

Protocol genetic pentru estimarea unor parametri populaționali (mărimea efectivului, diversitatea genetică, grad de fragmentare) necesari în managementul conservativ al speciilor animale Natura 2000 (2014-2016).

- hărți de distribuție realizate în proiectul *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitate*, de la date furnizate din alte surse,
- date furnizate de către ONG-uri (conform angajamentului asumat în cadrul seminarului biogeografic),
- date de la alți specialiști în grupul taxonomic vizat, etc.

În cazul calificativelor IN MIN, prin analiza comparativă a hărților de distribuție ale speciilor/habitatelor de interes comunitar cu harta de distribuție a SCI-urilor la nivel național și pe regiuni biogeografice se vor stabili siturile în care acestea sunt prezente, dar nu au fost incluse în formularele standard ale acestora. Adăugarea speciilor/habitatelor în formularele standard ale SCI-urilor se va face numai după verificarea și confirmarea prezenței și evaluarea stării de conservare în teren, pentru fiecare caz în parte.

Tot în baza rezultatelor obținute în proiectul *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitate* și a analizei comparative a distribuției speciilor/habitatelor în raport cu rețeaua de SCI-uri se va efectua corectarea datelor care se constată a fi eronate (CD). În cazul în care vor fi identificate habitate/specii pentru care nu a fost menționată în concluziile seminarului biogeografic 2012 necesitatea desemnării de noi situri sau adăugarea în formularele standard ale unor situri existente, dar pentru care se consideră necesară extinderea/constituirea de situri, acestea vor fi evidențiate separat în lista cu situri potențiale.

Stabilirea poziției (priorității) în lista cu siturile potențiale cât și în lista cu siturile extinse se va face pe baza gradului de îndeplinire a criteriilor de selecție a siturilor de importanță comunitară prevăzute în Anexa III din Directiva Habitate "Criterii de Selecție a Siturilor Eligibile pentru Identificare ca Situri de Importanță Comunitară și pentru Desemnare ca Arii Speciale de Conservare" precum și de suprapunerea cu alte categorii de arii naturale protejate.

Lista cu propunerile de situri de importanță comunitară, respectiv lista cu propunerile de extindere a siturilor existente, vor fi disponibile tuturor experților cheie din proiect, astfel încât fiecare să poată analiza toate siturile propuse din perspectiva grupei de specii/habitate pentru care este responsabil (număr de situri, localizare, suprafață, limite etc.), iar în final să se poată face o ierarhizare/prioritizare a siturilor în vederea desemnării, în raport cu valoarea lor de conservare.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, cu excepția liderului de echipă (10) și toți experții non-cheie.

Rezultatul activității 1.1 Raport tehnic referitor la lista potențială de situri de importanță comunitară respectiv lista de situri de importanță comunitară care să fie extinse.

Stadiul realizării activității 1.1

Pentru identificarea de situri noi, sau de extindere a unora existente, pentru fiecare caz IN MOD si IN MOD GEO a fost realizată o analiză critică comparativă a hărților de distribuție ale speciilor/habitatelor de interes comunitar cu harta de distribuție a SCI-urilor la nivel național și pe regiuni biogeografice și au fost identificate regiunile în care distribuția este neacoperită sau insuficient acoperită cu situri. Au fost consultate diferite surse de informații inclusiv propunerile făcute de Coaliția ONG Natura 2000. În aceste regiuni/zone au fost propuse situri noi.

Lista cu siturile SCI potențiale identificate până în prezent este următoarea:

NUME	INMOD
Somes Rona Tohat	1124, 1130, 1134 Gobio albipinnatus,..
Somesul inferior	1124, 1130, 1134 Gobio albipinnatus,..
Somesul Mare Mica Beclean	1124 Gobio albipinnatus,..
Extindere Somesul Mic	1124 Gobio albipinnatus
Mures Reghin Deda	1130,1134 Aspius aspius, ..
Mures Cipau Cristesti	1130,1134 Aspius aspius, ..
Visea Bontita	16210
Pajistile de la Tiur	6210
Fanatele de la Sucutard	6210
Pajistile dintre Seica Mare si Veseud	6210
Pasunea si livada din Sarmasel	6210
Dealul Padurea Murei din Sangeorzu Nou	6210
Pajistile de la Moristi si Cojocna	6210
Pajistile de la Moristi si Cojocna	6210
Pasunile de la Manarade	6210
Pajistile de pe dealul Magura Batarci	6210
Boldut Boian	6210
Tiglele de la Buza Chiochis	6210
Bahna Mare	1617 Angeica palustris
Arpasu de Sus	6410
Fanatele de la Bogdana	6440
Pajistile de la Bozanta	6440
Fanetele de la Orsova Gurghiu	6410, 6440, 1530
Pajistile de la Pomi	6440
Lunca Paraului Rusciori	6440
Turulung Vii	6440
Pajistile de la Pomi	6440
Zona umeda Valea Seaca	6440
Zona umeda Valea Sardului	6440
Zona umeda Oraseni Vale	6440
Pajistile de la Liteni Savadisla	6440
LAMBA	9110
DRAGANESTI-VLASCA	9110
PADINA TURCULUI-COMOARA	9110
DOROBANTUL	9110
Storobaneasa	9110
Viile Tecii	4008 Triturus vulgaris ampelensis
Dambu Mare Somes	4008 Triturus vulgaris ampelensis
Prunisor	1217 Testudo hermanni
Glodeni _extinder	4008 Triturus vulgaris ampelensis

Padurea Broscari	1217 Testudo hermanni
Opranesti	1217 Testudo hermanni
Mlastinea dupa Lunca_extindere	4008 Triturus vulgaris ampelensis
Insulele stepice_extindere	4008 Triturus vulgaris ampelensis
Cocorova Malovat	1217 Testudo hermanni
Bogata	4121 Vipera ursinii rakosiensis
Padurea Semita	4013 Carabus hungaricus
Mangalia	1160

1.2. Realizarea documentației necesare pentru noile situri de importanță comunitară

1.2.1. Realizarea de cercetări în teren

Descriere și mod de realizare. Investigarea în teren a speciilor/habitatelor în zonele selectate se va face conform metodologiei din literatura de specialitate, ghiduri metodologice - [d. ex. Speciile de animale Natura 2000 din Romania (2009), Managementul și Monitoringul Speciilor de Animale Natura 2000 din Romania (2010), redactate, editate și publicate de un colectiv de specialiști care participa și la realizarea prezentei oferte (V. Tatole, A. Iftime, E. Nitu, V. Otel, Ion Grigoras, etc.)].

Metodologia utilizată va fi adaptată pentru timpul scurt (8 luni) de desfășurare a proiectului, ce nu permite urmărirea populațiilor pe termen lung: ex. se va estima abundența după metode ce nu necesită o revenire repetată în teren (metoda transectelor active și, dacă este cazul, auditive, investigând abundența în transect, metoda pescuirilor cantitative pe un segment de râu).

Strategia de lucru se va stabili în baza unei analize rezultate din corelarea listei tipurilor de habitate/specii cu informația existentă (bibliografie, experiența anterioară a membrilor echipei).

Pentru habitate/plante

Se preconizează folosirea metodelor clasice în botanică și fitocenologie (d. ex. Braun-Blanquet 1964), conspecte floristice și releveuri de teren menționând distribuția, abundența, acoperirea și permanența speciilor vegetale, în conformitate cu care se realizează identificarea asociațiilor vegetale și a tipurilor de habitat conform cerințelor. Distribuția tipurilor de habitate va fi cartată în teren printr-o metodă GIS care va permite delimitarea de poligoane atribuite unui habitat. Deplasările în teren se fac în conformitate cu perioada de vegetație/înflorire a plantelor celor mai reprezentative pentru asociațiile/tipurile de habitat vizate.

Pentru mamifere

Se folosesc metode precum observarea urmelor, identificarea după lășături, observația directă, eventual capcanele Sherman (non-

letale). Pentru lilieci se folosesc detectoarele de lilieci, bazate pe recepția ultrasunetelor cu pattern de emisie specie-specific, dar și observația directă în cartierele de adăpostire.

Pentru speciile de mamifere intervalele potrivite obținerii maximului de informație sunt: pentru lilieci: iarna - pentru coloniile de hibernare; perioada de început de vară - pentru coloniile de maternitate, și sfârșitul verii-începutul toamnei - pentru detectarea cu detectorul de lilieci în zborurile din perioada acuplării, migrației etc. Pentru rozătoare: de preferat sfârșitul verii - începutul toamnei, când animalele fac provizii, se pregătesc pentru iernare etc. În unele cazuri se prefer alte perioade, când speciile respective sunt mai vizibile: la popândău primăvara, la castor iarna. Pentru carnivore există tehnici de observare/monitorizare atât pentru sezonul de iarnă, cât și pentru celelalte perioade

Pentru speciile de amfibieni și reptile:

Se preconizează folosirea **metodei transectelor active**, combinând identificarea după criteriile vizuale cu cea după criteriile acustice - "cântecul" broaștelor (vezi Heyer et al., 1994, și McDiarmid, 1992, în Cogălniceanu, 1997; Stan, 1995, în Török, 1997). Transectul este un traseu pe care investigatorul se deplasează înregistrând distanța liniară parcursă și toate exemplarele de amfibieni și reptile întâlnite pe o lățime de 2 sau 3 m de-a dreapta și de-a stânga liniei de deplasare (fără capturare, sau, dacă aceasta este neapărat necesară pentru identificare - în care caz este necesară autorizația legală - cu eliberarea imediată după identificare, în teren, fără traumatizarea exemplarelor sau deplasarea lor). Se obține astfel numărul de exemplare raportat la o "fâșie" de teren cu lungime determinată și lățime determinată, dând o măsură a densității speciilor studiate per unitate de suprafață. De asemenea se pot obține abundențele relative (nr. de ex. dintr-o specie față de număr total înregistrat) și constanța speciei (nr. de transecte în care o specie dată este prezentă față de nr. total de transecte). Transectul poate fi făcut fie urmărind un anumit tip de habitat (de ex. pădurea de fag), obținându-se astfel date cantitative pentru distribuția speciilor în acel habitat, fie arbitrar, trecând din habitat în habitat (în care caz trebuie înregistrată schimbarea tipului de habitat pentru a urmări variația densității speciilor investigate în funcție de diferitele tipuri de habitat). Pentru tritoni (*Triturus*), specii care duc o viață terestră, dar vin pentru reproducere în bălți în perioada de primăvară): cea mai bună ocazie de a întâlni aceste specii este în perioada de primăvară (martie-mai pentru tritoni; aprilie - iunie pentru buhai de baltă). În aceste perioade transectele se fac în zone cu bălți, urmărind a cuprinde în transect marginea unei bălți și a înregistra numărul de exemplare adulte vizibile în apă. În felul acesta se obțin: a) înregistrarea bălților folosite în fiecare an de speciile de amfibieni pentru reproducere și b) o evaluare cantitativă a numărului de adulți ce apar pentru reproducere în bălți, ce dau o foarte bună măsură a stării populației și, la repetare în mai mulți ani, a tendințelor multi-aniuale ale populațiilor. Se revine în decursul verii (iulie-august) la bălțile unde s-a înregistrat reproducerea la

speciile de amfibieni menționate mai sus, spre a observa care bălți au secăt în anul respectiv, în care s-au putut dezvolta larvele și din care au ieșit juvenilii, obținându-se astfel o măsură a succesului reproductiv anual și deci a ratei de recrutare pentru aceste specii de amfibieni.

Pentru reptile metoda transectelor active se folosește mai eficient lărgind transectul la 4 sau 5 metri de o parte și de alta a liniei de deplasare. Perioada optimă pentru reptile este primăvara (martie-mai) când se lucrează cel mai bine pe vreme însorită; vara, pe călduri mari, se va lucra dimineața devreme sau pe înserat, sau în zile acoperite, răcoroase, ploioase.

O variantă utilizată pentru reptile (vezi Lambert și Cogălniceanu, 1999) este raportarea numărului de exemplare la lucrător și oră de lucru - o persoană se deplasează în teren și notează câte exemplare a văzut, raportând apoi la timpul de lucru exprimat în ore. Această metodă se aplică în general la speciile mari, cu densitate redusă.

Pentru speciile de pești

Se preconizează folosirea **metodei pescuirilor cantitative** cu plasă-sac și „gonirea” („bătaia”) peștilor (inclusiv scormonind sub pietrele din albie) de pe un tronson determinat de râu. După caz, se pot folosi aparate de pescuit electric (vezi Bănărescu, 1964; Iftime, 2004). După captură, peștii sunt ținuți în apă în juvelnic (pentru a nu muri/a nu fi traumatizați) și sunt eliberați imediat după identificare și numărare. Deși prezintă un grad de eroare, această metodă permite evaluarea abundenței relative a peștilor, raportată atât la tronsonul investigat, cât și la numărul total de pești capturați. Pescuirile se fac în afara perioadei de reproducere a peștilor (sfârșitul verii - începutul toamnei), când apele sunt la nivel scăzut și riscul de viitură, de turbiditate este unul scăzut.

Pentru speciile de nevertebrate

Se preconizează folosirea a diverse metode adecvate grupului vizat și neinvazive: observarea directă și fotografierea în natură pentru speciile de lepidoptere diurne de talie mare, precum și pentru coleoptere (acestea fiind căutate activ în locațiile de adăpostire), ortoptere, odonate; observarea efectului (daunelor) asupra vegetației (plantelor gazdă) pentru diverse specii de coleoptere și lepidoptere; observații la ecran luminos (pentru diverse specii de lepidoptere și coleoptere); dragări cu fileul în ape (pentru specii de nevertebrate acvatice).

Pentru speciile de nevertebrate intervalele potrivite obținerii maximului de informație, sunt: de la sfârșitul lui martie la începutul lui octombrie, cu diferențe pentru diferitele grupe/specii.

Experții cheie pentru fiecare grup taxonomic vor stabili un calendar pentru fiecare specie/habitat cu perioada optimă pentru investigații (exprimarea fenotipică optimă a indivizilor/asociațiilor vegetale, etc.) astfel încât să fie șanse maxime de identificare și de caracterizare a parametrilor descriptivi. Pentru fiecare habitat/specie investigată se vor stabili cel puțin

2 perioade optime pentru deplasările în teren, asigurându-se în acest fel eficiența colectării datelor.

În cazul fiecărui sit nou propus/extins se vor colecta de către experți toate informațiile necesare completării formularului standard (conform noului model). Responsabilitatea colectării de către experți a datelor necesare completării noului formular standard este distribuită în modul următor:

- Expertul cheie responsabil de grupa taxonomică/clasa de habitate pentru care a fost propus situl va colecta toate informațiile privind identificarea, localizarea sitului, precum și cele referitoare la descrierea sitului (caracteristici generale, calitate și importanță, vulnerabilitate, structura tipurilor de proprietate asupra terenului, documentație și resurse bibliografice, statutul de protecție, relația cu alte situri Natura 2000, etc.), activitățile antropice, presiunile și amenințările la adresa speciilor și habitatelor;
- În colaborare cu ceilalți experți cheie, expertul cheie responsabil de grupa taxonomică/clasa de habitate pentru care a fost propus situl va coordona o primă trasare a limitelor și elaborarea hărții sitului,;
- În baza analizelor efectuate la activitatea 1.1. “Identificarea de noi situri importanță comunitară”, pentru fiecare sit nou propus sau extins în care este semnalată prezența unei specii / habitat, experții cheie responsabili de grupele taxonomice vizate, vor coordona colectarea informațiilor ecologice de către experții secundari.
- Experții cheie și non cheie vor colecta informații privind: ponderea, reprezentativitatea, suprafața relativă și starea de conservare a habitatelor de interes comunitar vizate, respectiv privind: dimensiunea și starea populației și calitatea sitului, precum și alte date necesare completării bazei de date Natura2000 (alte specii importante de floră și faună). Vor fi făcute fotografiile relevante atât pentru habitatul/specia investigată cât și pentru situl propus. Datele colectate vor fi însoțite de coordonate geografice preluate cu ajutorul GPS.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie și toți experții non-cheie.

Rezultatul activității 1.2.1 Raport tehnic privind investigațiile în teren pentru identificarea și colectarea datelor științifice

Stadiul realizării activității 1.2.1 Au fost realizate primele investigații în teren pentru grupele taxonomice: amfibieni-reptile, plante, nevertebrate, habitate de pajiști, habitate de pădure.

1.2.2. Înregistrarea datelor

Descriere și mod de realizare. Toți experții cheie au făcut parte din echipa care în perioada 2005-2011 au realizat rețeaua Natura2000 pentru România și sunt familiarizați cu structura și cerințele bazei de date Natura2000. Acest lucru va asigura colectarea datelor din teren în conformitate cu cerințele bazei de date și a formularului standard, precum și introducerea corectă a acestora.

Se va prelucra și pregăti întreaga informație necesară completării câmpurilor din baza de date pentru habitate, respectiv specii, determinante în desemnarea unui sit nou de importanță comunitară.

Putem sublinia faptul că uneori procesul de identificare de situri este foarte laborios, de ex. situațiile în care ne confruntăm cu specii dependente de anumite condiții specializate de habitat, așa cum e cazul lepidopterului *Maculinea teleius*, care trăiește în colonii localizate în zone umede pe planta *Sanguisorba officinalis*, fiind totodată o specie mirmecofilă, ale cărei larve sunt îngrijite, cu predilecție, de către reprezentanții speciei *Myrmica scabrinodis* (mai rar de alte specii de furnici). Aceste exemple de dependență interspecifică avansată obligă la cercetarea tuturor partenerilor implicați în biologia speciei vizate, deoarece distribuția și potențialul stării favorabile de conservare a acesteia sunt condiționate de prezența speciilor simbiote. Totodată, se va ține cont și de colectarea datelor în teren referitoare la:

- Alte Caracteristici ale Sitului.
- Statutul de protecție al sitului și legătură cu siturile Corine biotope.
- Activitățile antropice și efectele lor în sit și în vecinătate
- Fotografii.

Pentru fiecare dintre experții cheie există deja cont în aplicația informatică pusă la dispoziție de Agenția Națională pentru Protecția Mediului la adresa <http://ibis.anpm.ro> și accesul la baza de date Natura2000 poate fi asigurat de ANPM imediat.

În cazul fiecărui sit nou propus sau extins vor fi introduse în baza de date atât informațiile obținute în urma investigațiilor din teren, cât și cele obținute în urma consultării literaturii de specialitate. Obligatoriu vor fi menționate sursele și vor fi făcute comentarii/comparații între informațiile din literatura de specialitate și cele obținute din teren. Compararea datelor poate fi folosită la evaluarea dinamicii populațiilor/suprafețelor. Introducerea datelor în baza de date Natura2000 administrată de ANPM (fig.4) se va face imediat după colectarea acestora, astfel încât să poată fi utilizate de către ceilalți experți cheie în desfășurarea investigațiilor, precum și pentru a putea fi monitorizate de către beneficiar.

Verif. raport.	Valid. raport.	Status	Verif. retrag.	Valid. retrag.	Cod habitat	Nume habitat	Stare sit	Cod national	Nume sit	Tip sit	Bioregion	Acop. (%)	Acop. min. (ha)	Acop. max. (ha)	Cal. dat.	Repr.	Supr. rel.	Stat. cons.	Ev. glob.	Sursa	Autor	Com.	Data modif.	Operati
Y	Y	Rap			1530	Pajiști și mlaștini halofite panonice și pontosarmatice	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	0.1			G	B	C	B	B	sursa	N2000 Grup	0.0	18.11.2006 13:55	
Y	Y	Rap			40C0*	Tufărișuri de foioase pontosarmatice	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	2.0			G	B	A	B	B	sursa	Adrian Oprea	0.0	02.11.2006 18:08	
Y	Y	Rap			62C0	Ștepe pontosarmatice	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	20.0			G	A	B	B	B	sursa	Adrian Oprea	0.0	03.11.2006 12:20	
Y	Y	Rap			8230	Comunități pioniere din Sedo-Scleranthion sau din Sedo albi-Véronicon dilleni pe stâncării silicioase	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	1.0			G	B	A	B	B	sursa	Adrian Oprea	0.0	22.11.2006 11:21	
Y	Y	Rap			8310	Peșteri în care accesul publicului este interzis	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	0.0001			G	C	C	B	C	sursa	Adrian Oprea_	0.0	20.11.2006 11:16	
Y	Y	Rap			91A0	Vegetație forestieră pontosarmată cu stejar pufos	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	6.0			G	A	B	A	A	sursa	Nicolae Donita	0.0	24.10.2006 14:05	
Y	Y	Rap			91B0	Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu Quercus spp.	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	1.2			G	B	C	B	B	sursa	Cristian Stoiculescu	0.0	12.11.2006 12:37	
Y	Y	Rap			91M0	Păduri balcanopanonice de cer și gorun	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	10.8			G	A	C	B	B	sursa	Nicolae Donita	0.0	24.10.2006 14:17	
Y	Y	Rap			91N0	Păduri	Rap	ROSCI0123	Munți Măcinului	SCI	ST	0.00			G	B	A	C	B	sursa	Nicolae Donita	0.0	15.11.2006 14:17	

Fig. 4. Exemplificare privind înregistrarea datelor colectate de către experți în baza de date Natura2000 (<http://ibis.biodiversity.ro>)

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 1.2.2 Popularea tuturor câmpurilor din baza de date Natura 2000 aferente noilor situri

Stadiul realizării activității 1.2.2 A fost testat modulul în care funcționează baza de date IBIS Natura 2000 pe partea de introducere a informațiilor. Unul din inconvenientele principale este modul în care sunt introduse sursele pentru înregistrările de specii/habitat. În acest moment sursele de informații trebuie introduse de administratorul bazei de date. Introducerea acestora de către administrator este neproductivă (și acesta poate introduce dubluri ca și editorul). Structurarea sursei de informații, stocarea într-un tabel, iar pentru sursele noi căutarea automată în tabel pentru a evita dublurile este de preferat.

Până la rezolvarea acestei probleme, pentru a asigura eficiența introducerii datelor, sursele vor fi colectate de beneficiar și transmise

centralizate administratorului pentru introducere, urmând ca ulterior editorii informațiilor să le atașeze înregistrărilor.

1.2.3. Stabilirea listei de situri de importanță comunitară

Descriere și mod de realizare. Lista cu siturile potențiale cât și lista cu siturile extinse vor fi analizate prin prisma datelor introduse în baza de date. În urma acestei analize este posibilă schimbarea priorităților comparativ cu cele stabilite în cadrul activității 1.1.

Pentru fiecare sit, se va verifica respectarea criteriilor de selecție a siturilor de importanță comunitară prevăzute în Anexa III din Directiva Habitate "Criterii de Selecție a Siturilor Eligibile pentru Identificare ca Situri de Importanță Comunitară și pentru Desemnare ca Arii Speciale de Conservare". Nerespectarea acestor criterii va scoate automat situl din lista siturilor propuse/extinse.

Procesul de stabilire a listei cu propuneri de situri noi și de extindere de situri existente pentru specii/habitate de interes comunitar va fi transparent și va avea în vedere pe lângă opiniile experților și specialiștilor și punctele de vedere exprimate de deținătorii locali de interese (proprietari de terenuri, administratori de terenuri, autorități publice locale, APM-uri) și de către autorități publice centrale (ANPM), ONG-uri și de către beneficiar (MMAP). Oricare dintre factorii interesați de acest proces pot să-și aducă contribuția la acest demers, furnizând informații/propuneri/comentarii pe toată durata proiectului și pot contribui la completarea/îmbunătățirea siturilor propuse. În funcție de opinia beneficiarului, limitele acestor propuneri precum și o parte din baza de date vor fi publice.

Lista cu siturile noi și cu siturile extinse, împreună cu limitele, vor fi discutate cu reprezentanții beneficiarului și vor fi argumentate prioritățile din listele prezentate. În urma discuțiilor cu beneficiarul, lista cu siturile potențiale și lista cu siturile extinse și limitele pot fi actualizate. Prestatorul va trimite aceste liste împreună cu argumentarea pentru fiecare sit propus și sit extins Academiei Române - Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii (CMN) pentru obținerea avizului.

Listele finale vor fi stabilite în urma răspunsului CMN. În cazul în care un sit/situri propus(e) este considerat de experții cheie foarte important dar a nu a primit avizul de la CMN, va fi organizată o întâlnire între experții cheie și reprezentanții CMN pentru clarificarea pozițiilor și stabilirea listelor finale.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (11 experți).

Rezultatul activității 1.2.3 Raport tehnic de analiză privind siturile propuse, care va include Avizul Academiei Române - Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii.

Stadiul realizării activității 1.2.3 Lista cu siturile potențiale și lista cu siturile extinse vor fi analizate la întâlnirea dintre beneficiar și prestator

stabilită pe 28 septembrie. În cadrul acestei întâlniri se va face o primă analiză a listei realizate în cadrul activității 1.1.

1.2.4. Analiza posibilității de divizare a unor situri de importanță comunitară

Descriere și mod de realizare. Elaborarea unor propuneri de divizare a unor situri de importanță comunitară existente trebuie făcută după ce vor fi stabilite criteriile după care vor fi trasate limitele care vor diviza situl. Aceste criterii vor fi realizate de echipa de experți cheie și discutate cu beneficiarul. Criterii obligatorii vor fi: gradul de suprapunere cu alte arii naturale protejate (de ex. SPA-uri, parcuri naționale sau naturale, rezervații naturale etc.), gradul de individualizare, dimensiunea sitului existent, dimensiunea habitatului necesar pentru fiecare specie din noul sit creat în urma divizării, respectarea condițiilor Directivei Habitate de desemnarea siturilor noi, derularea de proiecte în domeniul conservării naturii și a căror implementare ar putea avea de suferit ca urmare a divizării, la care vor fi adăugate alte criterii rezultate din discuțiile cu beneficiarul.

Analiza limitelor siturilor de importanță comunitară a bazei de date Natura2000 corespunzătoare va fi făcută având în vedere criteriile de divizare convenite. În urma acestei analize se va realiza o listă prioritizată cu siturile de importanță comunitară care ar putea fi divizate precum și avantajele pentru fiecare sit în parte aduse de divizare. Lista siturilor propuse pentru divizare va fi discutată cu beneficiarul. Se va conveni care din siturile din listă vor fi divizate în baza de date Natura2000. Unul din siturile rezultate în urma divizării va păstra codul și eventual denumirea sitului inițial iar celălalt va primi cod și denumire nouă. Înregistrările corespunzătoare speciilor/habitatelor din siturile nou rezultate în urma divizării, vor trebui reactualizate pe baza informațiilor colectate de către experți, având în vedere ca datele cumulate aferente siturilor nou rezultate să se coreleze cu înregistrările care erau în situl inițial. Situl nou creat va respecta criteriile de selecție din anexa III a DH care vor fi confirmate de înregistrările introduse în baza de date Natura2000.

Criteriile de divizare precum și avantajele divizării vor fi incluse într-un document care fundamentează această opțiune și care va fi suport pentru discuții bilaterale între beneficiar și reprezentanții CE.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (11 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 1.2.4 Raport tehnic de analiză privind oportunitatea divizării unor situri și implicațiile pe care acest proces le poate avea

Stadiul realizării activității 1.2.4 Această activitate este în stadiul în care este analizată posibilitatea divizării siturilor mari (peste 30 000 Ha)

1.2.5. Trasarea limitelor pentru siturile noi propuse

Descriere și mod de realizare. Pentru a ușura analizarea siturilor noi propuse și/sau extinse pe durata proiectului, trasarea limitelor va fi făcută în două faze. În prima fază vor fi create limitele de lucru, având o precizie spațială redusă (1:25 000), în cadrul activității 1.1. și eventual modificate în cadrul activității 1.2.1. Limitele propuse vor fi puse pe o interfață web de vizualizare hărți și vor putea fi vizualizate pe toată durata proiectului. Acestea vor putea fi modificate în urma discuțiilor cu experții cheie, factorii locali, beneficiarul, dezbaterilor publice, CMN. La trasarea limitelor siturilor se vor avea în vedere cerințele necesare pentru a putea asigura pe termen lung managementul în scop de conservare, minimizarea impactului factorilor antropici asupra elementelor vizate, limitetele de proprietate, planuri de dezvoltare/proiecte de infrastructură etc. După obținerea avizului CMN se vor trasa limitele finale în format shape-file în proiecția națională Stereografic 1970 (datum Pulkovo 1942 ajustat 1958, EPSG 3844), la o scară cerută de beneficiar.

În cazul în care beneficiarul nu pune la dispoziție un suport cartografic de precizie mai bună, imaginile spot din 2006 (dimensiunea pixelului de 2.5 m) vor fi folosite la trasarea limitelor finale, acest suport asigurând o precizie spațială corespunzătoare scării 1:10 000.

Limitele propuse și agree/aprobat vor fi realizate conform specificațiilor tehnice care vor fi puse la dispoziție de MMAP după contractare, astfel încât să se asigure corelarea cu seturile de date produse în cadrul proiectului "*Studii privind analiza trasării limitelor ariilor naturale protejate din România și realizarea de seturi de date în conformitate cu specificațiile tehnice INSPIRE pentru ariile naturale protejate prin trasarea detaliilor topografice a acestora*". Setul de date nou propus se va integra în setul de date aferent întregii rețele de SCI-uri și a generării unui set de date comun și a câmpului ID INSPIRE (câmpul 7 din Formularul Standard Natura 2000).

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (11 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie. Expertul cheie în baze de date geospațiale/GIS și experții non-cheie cu expertiză GIS vor asigura trasarea limitelor pentru siturile noi propuse conform specificațiilor tehnice care vor fi puse la dispoziție de MMAP.

Rezultatul activității 1.2.5 Un set de date GIS în format shape-file și INSPIRE GML care vor conține limitele tuturor siturilor noi sau a extinderilor siturilor existente

Stadiul realizării activității 1.2.5 În cadrul activității au fost trasate primele variante de limite pentru siturile propuse în cadrul activității 1.1. Pe aceste limite vor fi făcute analizele de către beneficiar împreună cu experții cheie, urmând ca trasarea precisă să fie făcută după ce limitele au agree de părțile implicate.

1.2.6. Analiza/fundamentarea calificativelor nerezolvate

Descriere și mod de realizare. Pentru analiza/fundamentarea calificativelor nerezolvate (“Scientific Reserve” - SR), experții cheie împreună cu experții non-cheie pe fiecare grup taxonomic vor analiza pentru fiecare habitat/specie pe fiecare bioregiune concluziile cuprinse în tabelul realizat cu ocazia seminarului biogeografic din 2012 “Conclusions of the Representativity of Habitats and Species în the pSCI’S ROMANIA” (tabelele 1 și 2). Pentru clarificarea calificativului “SR” se vor analiza datele de distribuție realizate în proiectul *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitate*, a proiectelor POS Mediu de realizare a planurilor de management în cadrul altor proiecte de cercetare precum și informațiile existente în literatura științifică. În urma acestor analize pentru fiecare habitat/specie cu calificativul SR se vor da explicații de ce există acest calificativ și se vor propune modalități de rezolvare a calificativului Scientific Reserve (inclusiv desemnarea de noi situri). Se va avea în vedere clarificarea definitivă a calificativului SR în cazul speciilor și habitatelor a căror prezență în România sau într-o anumită regiune biogeografică nu este validată prin investigațiile efectuate în cadrul proiectului *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitate*, a celor care au primit acest calificativ ca urmare a unei identificări/diagnoze care s-a dovedit a fi eronată, precum și a speciilor reintroduse în ultimii 20 de ani pe teritoriul României. În cazul în care nu pot fi găsite modalități de rezolvare vor fi prezentate argumente care să susțină menținerea calificativului de “SR”.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie (10 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 1.2.6 Un raport tehnic de analiză cu privire la calificativele nerezolvate (în română și engleză)

Stadiul realizării activității 1.2.6

Activitatea este în desfășurare până în prezent au fost identificate și propuse siturile din tabelul următor:

<i>Testudo hermanni</i> 1217	CON	IN MOD/SR	SCI noi: Cocorova-Malovăț, Oprănești, Prunișor, Pădurea Broscari	Date teren Iftime & Iftime, 2015; Covaciu- Marcov, S. D., și colab., 2009. The herpetofauna of the south-western part of Mehedinți County, Romania. NWJZ, 5(1): 142-164.
<i>Vipera</i>	CON	IN	SCI nou: Bogata	Sos, T., și colab.,

<i>ursinii rakosiensis</i> 4121		MOD/		2013. New distribution data and conservation status of <i>Vipera ursinii rakosiensis</i> (Méhely, 1893) in Transylvania, Romania. 17 th European Congress of Herpetology, Veszprem, Hungary, 22-27 August 2013.
<i>Lycaena helle</i> 4038	CON	SR	SCI nou: Padurea celor doua veverite Close to Baia Mare (Satu Lung – Lăpușeni)	Date teren 2015

1.3. Realizarea dezbaterilor publice pentru fiecare nou sit de importanță comunitară propuse

Descriere și mod de realizare. Experții din proiect, sub coordonarea expertului cheie responsabil de grupa taxonomică/clasa de habitate pentru care a fost propus situl, vor realiza materiale informative pentru fiecare sit nou/extins care vor fi distribuite factorilor interesați (autorități publice locale - primării/consilii locale, agenții de mediu, proprietari de terenuri persoane fizice sau juridice, administratori de terenuri, ocoale silvice, direcții silvice, societăți comerciale, în raza cărora sunt aceste situri, precum și societăți civile (ONG-uri, asociații profesionale), autorităților publice centrale care derulează proiecte de dezvoltare sau investiții de importanță națională/strategică în zonă), anterior dezbaterilor publice. Pentru fiecare sit nou propus sau extins vor fi organizate dezbateri publice. Aceste dezbateri vor realizate de prestator, cu ajutorul expertului cheie responsabil de grupa taxonomică/clasa de habitate pentru care a fost propus situl, în colaborare cu Agențiile de Protecție a Mediului din județele în care sunt astfel de situri. La dezbateri vor fi invitați toți factorii interesați: primari, consilieri locali, reprezentanți ai proprietarilor de terenuri, al administratorilor de terenuri, ai ONG-urilor de mediu, ai APM, etc. Experții proiectului care acoperă specii și habitate relevante pentru situl nou propus sau extins vor prezenta argumentele care susțin desemnarea sitului, limitele sitului, importanța sitului, avantajele dar și restricțiile pe care desemnarea acestor situri le implică. Opiniile participanților vor fi consemnate și incluse în raportul dezbaterii.

De asemenea, consultantul/prestatorul își propune organizarea a 2 dezbateri publice cu autoritățile centrale din domeniul transporturilor, agriculturii, dezvoltării regionale și economiei.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (11 experți), precum și 4 experți non-cheie implicați în organizarea dezbaterilor publice.

Rezultatul activității 1.3 Un raport de sinteză privind sprijinul acordat autorităților responsabile în procesul de dezbateri publică pentru fiecare sit în parte (raportul va include și minutele dezbaterilor publice realizate pentru fiecare site nou sau extins)

Stadiul realizării activității 1.3.

Pentru o vizualizare/ gestionare mai flexibilă a siturilor noi propuse și pentru a asigura vizualizarea limitelor de către autoritățile locale precum și de alți factori de decizie, a fost realizată o pagină de web temporară unde limitele siturilor noi propuse precum și motivul pentru care au fost propuse pot fi vizualizate (http://85.204.145.163/n2000_situri_noi/).

1.4. Pregătirea documentelor de aprobare/raportare

Descriere și mod de realizare. Pentru realizarea anexelor necesare unui nou act normativ este necesară obținerea din partea ANPM a unui cont care să permită accesarea modulelor de export din baza de date Natura2000 (în care au fost introduse datele referitoare la siturile noi propuse/extinse în cadrul activității 1.2.2) în baza de date format în CE precum și generarea automată a formulare standard.

Utilizând aceste module vor fi generate în funcție de cerințele beneficiarului formulare standard pentru fiecare sit în parte sau pentru toate siturile. Tot cu ajutorul acestor module se vor genera listele de referință pentru fiecare regiune biogeografică și se va verifica că toate rezervele științifice au fost rezolvate. În cazul în care în aplicația Ibis (Registrul Național Integrat) nu a fost implementat modulul de urmărire a schimbărilor înregistrărilor, prestatorul va compara ultima bază de date trimisă la CE cu ultima bază de date în format CE generată (după introducerea datelor referitoare la siturile noi propuse/extinse în cadrul activității 1.2.2) și va genera un document care să evidențieze modificările aduse bazei de date între două transmișteri consecutive sub aspectul modificărilor speciilor/habitatelor la nivelul fiecărui sit. În acest document va fi inclusă și o analiză GIS care să evidențieze extinderile/diminuările suprafețelor siturilor precum și suprafața siturilor noi propuse.

Calitatea datelor din baza de date va fi analizată folosind date recente din proiecte finanțate din programul POS Mediu axa 4 , care au fost derulate în ultima perioadă: *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitate* și proiectele pentru realizarea planurilor de management pentru unele SCI-uri (ex. *Managementul conservativ și participativ în siturile Natura 2000 Cheile Turzii și Cheile Turenilor*) . În cazul în care vor fi constatate diferențe (ex. specii/habitate semnalate de alte proiecte ca fiind prezente în SCI -uri dar care nu sunt în baza de date Natura2000) aceste vor fi discutate în cadrul proiectului și se vor face modificările necesare în baza de date Natura2000

Tot în cadrul acestei activități pentru fiecare grup taxonomic vor fi făcute analize ale datelor existente în baza de date Natura2000 și se va verifica dacă calificativele CD și IN MIN acordate în cadrul seminarului biogeografic din 2012 au fost corectate.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, precum și un reprezentant al beneficiarului cu care experții cheie vor avea întâlniri de lucru.

Rezultatul activității 1.4. Un raport de sinteză care va conține anexele actului normativ de desemnare a siturilor de importanță comunitară. O baza de date Natura 2000 (o singură bază de date atât ca rezultat al activității 2.4 cât și al activității 1.4)

Stadiul realizării activității 1.4. Această activitate nu a fost începută. E programată să înceapă în noiembrie.

Activitatea 2. Analiza suficienței de arii de protecție special avifaunistică și consolidarea rețelei de arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri)

Obiectivul acestei activități îl constituie consolidarea rețelei de arii de protecție specială avifaunistică prin asigurarea suficienței siturilor desemnate în raport cu ariile de importanță avifaunistică recunoscute de către Bird Life Internațional și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. În cadrul acestei activități se vor realiza o serie de subactivități, care sunt prezentate detaliat în cele ce urmează. Pentru fiecare subactivitate se prezintă următoarele aspecte: i) descrierea activității și a modului de realizare; ii) resursele umane necesare pentru realizarea acesteia; iii) rezultatele așteptate.

2.1. Analiza suficienței ariilor de protecției specială avifaunistică

Descriere și mod de realizare. În cadrul acestei activități se va analiza suficiența ariilor de protecție specială avifaunistică având la bază evaluarea cantitativă și calitativă a ariilor de protecție specială avifaunistică (SPA-uri) desemnate până în prezent în raport cu Ariile de Importanță Avifaunistică (AIA sau IBA).

Analiza cantitativă, atât ca număr cât și ca suprafață, a ariilor de protecție specială avifaunistică (SPA-uri) desemnate până în prezent în raport cu Ariile de Importanță Avifaunistică (AIA sau IBA); conform volumului Papp T., Fântână C. - editori (2008) "*Ariile de Importanță Avifaunistică din România*" - publicație comună a Societății Ornitologice Române și a Asociației "Grupul Milvus", precum și pe site-ul web al Societății Ornitologice din România (SOR) la adresa <http://iba.sor.ro/>), se va realiza cu ajutorul programului ArcGis pe baza fișierelor tip shape-file în proiecția națională Stereografic 1970 (datum Pulkovo 1942 ajustat 1958, EPSG 3844).

Se vor evidenția astfel diferențele:

- de număr:

- număr SPA vs număr IBA;
  - număr SPA care nu sunt IBA;
  - număr IBA care nu au fost declarate SPA.

- de suprafață:
  - suprafață SPA vs suprafață IBA;
    - suprafață SPA care nu se regăsește în IBA;
    - suprafață IBA care nu a fost declarată SPA.

Informația va fi sintetizată atât sub formă tabelară cât și sub formă de hărți GIS (fișiere tip shape-file în proiecția națională Stereografic 1970 - datum Pulkovo 1942 ajustat 1958, EPSG 3844) pentru a se putea evidenția cât mai clar diferențele existente între cele două seturi de date.

Prin analiza calitativă a suficienței desemnării SPA vs IBA se va analiza:

- gradul de acoperire (procentual) al efectivelor populaționale (conform „Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status” Compiled by Ian Burfield and Frans van Bommel. BirdLife International, Cambridge, 2004. ISBN 0-946888-53-1) pentru fiecare specie care a stat la baza desemnării SPA respectiv IBA per sit și la nivel național;
- suficiența habitatelor favorabile pentru fiecare specie criteriu raportată per sit (SPA vs IBA)(conform celei mai recente versiuni disponibile a CLC).

Experți implicați/necesari: În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (3 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 2.1.: 1 raport tehnic de analiză cu privire la suficiența ariilor de protecție avifaunistică desemnate în raport cu ariile de importanță avifaunistică (IBA)

Stadiul realizării activității 2.1

În vederea stabilirii suficienței ariilor de protecție specială avifaunistică la nivelul țării s-a analizat în GIS diferența între rețeaua SPA și rețeaua AIA.

Astfel în urma analizei cantitative între rețeaua SPA și rețeaua AIA au fost identificate următoarele diferențe:

- de număr

Diferențe cantitative privind numărul de situri care se regăsesc în rețeaua SPA și AIA în România

număr SPA vs număr AIA		număr SPA care nu sunt AIA	număr AIA care nu au fost declarate SPA	număr SPA vs număr AIA care se suprapun partial sau total	
SPA	AIA	SPA	AIA	SPA	AIA
148	130	19	2	129	128

- de suprafață

Diferențe cantitative privind suprafața siturilor care se regăsesc în rețeaua SPA și AIA în România

Suprafață SPA vs suprafață AIA		Suprafață SPA care nu se regăsește în AIA	Suprafață AIA care nu se regăsește în SPA	număr SPA vs număr AIA care se suprapun partial sau total	
SPA	AIA	SPA	AIA	SPA	AIA
3694 394	4157 462	202802	34433	3491 591	4123 028

Astfel în urma analizării diferențelor de suprafață între cele două rețele de arii avifaunistice a rezultat o diferență de suprafață de **463068 ha care nu se regăsește în SPA.**

Considerăm ca analiza cantitativă a suficienței ariilor de protecție avifaunistică desemnate în raport cu ariile de importanță avifaunistică (IBA) în România a fost realizată. Urmează ca în decursul lunii octombrie să se definitiveze și analiza calitativă a suficienței desemnării SPA vs IBA în cadrul căreia se va analiza:

- gradul de acoperire (procentual) al efectivelor populaționale (conform „Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status” Compiled by Ian Burfield and Frans van Bommel. BirdLife International, Cambridge, 2004. ISBN 0-946888-53-1) pentru fiecare specie care a stat la baza desemnării SPA respectiv IBA per sit și la nivel național;
- suficiența habitatelor favorabile pentru fiecare specie criteriu raportată per sit (SPA vs IBA)(conform celei mai recente versiuni disponibile a CLC).

2.2. Identificarea de noi arii de protecție specială avifaunistică

Descriere și mod de realizare. Pe baza rezultatelor analizei suficienței ariilor de protecție avifaunistică desemnate în raport cu ariile de importanță avifaunistică și a datelor obținute în cadrul diferitelor studii și proiecte (ex.: „Sistemul național de gestiune și monitorizare a speciilor de păsări din România în baza art. 12 din Directiva Păsări”) care au vizat colectarea de date cantitative și calitative privind speciile de păsări sălbatice la nivelul întregii țări, se vor identifica zonele care nu se regăsesc încă în rețeaua SPA dar care îndeplinesc criteriile de selecție (C1-C6) conform volumului Papp T., Fântână C. - editori (2008) ”Ariile de Importanță Avifaunistică din România” - publicație comună a Societății Ornitologice Române și a Asociației ”Grupul Milvus”.

Pe baza acestor informații se va întocmi lista potențială de arii de protecție specială avifaunistică și lista potențială a siturilor care necesită

extindere. De asemenea, se va analiza posibilitatea suprapunerii cât mai exacte a limitelor noilor situri propuse cu cele ale altor categorii de arii naturale protejate.

Experți implicați/necesari: În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (3 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 2.2.: 1 raport tehnic privind lista potențială de arii de protecție specială avifaunistică, respectiv lista de arii de protecție specială avifaunistică care să fie extinse.

Stadiul realizării activității 2.2

Pe baza rezultatelor analizei suficienței ariilor de protecție avifaunistică desemnate în raport cu ariile de importanță avifaunistică și a datelor obținute în cadrul diferitelor studii și proiecte care au vizat colectarea de date cantitative și calitative privind speciile de păsări sălbatice la nivelul întregii țări, s-au identificat zone care nu se regăsesc încă în rețeaua SPA dar care îndeplinesc criteriile de selecție (C1-C7) conform volumului Papp T., Fântână C. - editori (2008) *"Ariile de Importanță Avifaunistică din România"* - publicație comună a Societății Ornitologice Române și a Asociației "Grupul Milvus" și Identifying Important Bird Areas, Detailed Definitions of IBA Criteria, C: Important Bird Areas - European Union importance. Pp 17-19 in Heath, M.F. and Evans, M.I., eds. (2000) *Important Bird Areas in Europe: Priority Sites for conservation. 2: Southern Europe*. Cambridge, UK: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No.8).

Pe baza acestor informații s-a realizat lista potențială de arii de protecție specială avifaunistică și lista potențială a siturilor care necesită extindere. În cadrul acestei activități s-a analizat posibilitatea suprapunerii cât mai exacte a limitelor noilor situri propuse cu cele ale altor categorii de arii naturale protejate

În cadrul acestei subactivități au fost identificate până în prezent 16 zone pe care le propunem în vederea desemnării ca SPA. Opt dintre acestea reprezintă situri noi care nu se regăsesc în rețeaua SPA sau AIA. Șapte dintre siturile propuse reprezintă extinderi ale SPA existente și cuprind suprafețe din AIA. Un sit, respectiv „Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbăvoșului” cuprinde parțial suprafețe din AIA RO047.

Toate suprafețele propuse fac parte din rețeaua Natura 2000 fiind SCI. Astfel în tabelul centralizator de mai jos este prezentat codul SCI pentru toate cele 16 suprafețe propuse.

Lista propunerilor SPA; Se prezintă codurile siturilor AIA, SPA și SCI cu ale căror limite se suprapun parțial sau total noile propuneri

Nr .crt	Cod AIA	Cod SPA	Cod SCI	Denumire Sit	Supraf ață propusă
------------	------------	---------	---------	-----------------	--------------------------

1	RO0 40	ROSPA007 8	ROSCI011 5	Mlaștina Satchinez	2034,14 4
2	RO0 47		ROSCI036 0	Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbăvoțului	2424,61 2
3	RO0 74	ROSPA000 4	ROSCI000 5	Balta Albă - Amara - Jirlău - Lacul Sărat Câineni	4297,23 1
4	RO0 76	ROSPA004 8	ROSCI030 5	Ianca - Plopu - Sărat - Comăneasca	1525,80 3
5	RO1 12	ROSPA001 0	ROSCI004 5	Bistret	14487,9 60
6	RO1 13	ROSPA00 23	ROSCI004 5	Coridorul Jiului	48019,4 33
7	RO1 23	ROSPA005 3	ROSCI014 9	Pădurea Eseschioi - Lacul Bugeac	1616,16 4
8	RO1 29	ROSPA003 6	ROSCI007 1	Dumbrăveni	6156,37 3
9			ROSCI005 1	Cușma	44048,4 86
10			ROSCI024 1	Tinovul Apa Lină - Honcsok	7905,72 1
11			ROSCI010 6	Lunca Mijlocie a Argeșului	3614,31 8
12			ROSCI021 3	Râul Prut	8825,75 7
13			ROSCI026 4	Valea Izei și Dealul Solovan	46872,5 27
14			ROSCI010 3	Lunca Buzăului	6977,30 6
15			ROSCI029 8	Defileul Crișului Alb	16558,2 03
16			ROSCI029 0	Coridorul Ialomiței	24849,3 65

2.3. Realizarea documentației necesare pentru noile arii de protecție specială avifaunistică

Descriere și mod de realizare. Pentru desemnarea de noi arii de protecție specială avifaunistică este necesară realizarea succesivă a următoarelor operațiuni.

2.3.1. Realizarea de cercetări în teren

Efectuarea de cercetări în teren reprezintă o etapă foarte importantă, uneori indispensabilă, în desemnarea de noi arii de protecție specială avifaunistică. Acest tip de activitate permite:

- actualizarea informației existente: confirmă/infirmă prezența speciei/lor în zona vizată,
- strângerea de date privind suprafața de distribuție, mărimea populației, starea de conservare etc. referitoare la speciile de păsări Natura 2000 vizate,
- obținerea de date necesare completării conținutului formularului standard în ansamblul sau,
- permite localizarea relativă pentru specii, prin ridicarea datelor GPS,
- constituirea/completarea fototecii cu imagini noi privind specia, dar și de ansamblu, imagini sugestive pentru ilustrarea caracterizării condițiilor de habitat ale populației vizate.

Investigarea în teren a speciilor în zonele selectate se va face prin adaptarea metodologiei din literatura de specialitate (vezi mai jos - 2.3.1.1.). Metodologia utilizată va fi adaptată pentru timpul scurt (8 luni) de desfășurare a proiectului ce nu permite urmărirea populațiilor pe termen lung: ex. se va estima abundența după metode ce nu necesită o revenire repetată în teren (vezi mai jos - 2.3.1.1.).

În desfășurarea acestei activități va fi folosită întreaga capacitate metodologică și baza logistică adecvată investigării speciilor vizate pentru a aduna informația necesară pentru confirmarea prezenței/absenței într-un anumit perimetru, sau într-o zonă ce ar determina extinderea unui sit existent. Vor fi colectate date cantitative și calitative ale populațiilor speciilor (densitate în transect, stare de conservare, impact antropic etc.).

Investigarea în teren se va face în perioadele considerate optime pentru toate speciile investigate.

Ofertantul va stabili strategia de lucru adecvată în baza unei analize rezultată din corelarea listei speciilor cu informația existentă (bibliografie, experiența anterioară a membrilor echipei).

2.3.1.1. Stabilirea metodelor optime de monitorizare a speciilor de păsări din România care sunt vizate de Anexa I din - Directiva Păsări funcție de aspectele fenologice, etologice și ecologice ale acestora

Ca prim pas în stabilirea metodelor optime de monitorizare, evaluare și confirmare în teren a populațiilor speciilor de păsări din rețeaua de Arii de Protecție Specială Avifaunistică din România dar și din Ariile de Importanță Avifaunistică (identificate de Societatea Ornitologică Română în colaborare cu Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus”) și alte

potențiale zone importante pentru populațiile speciilor din Anexa I a Directivei 2009/147/CEE prezentăm un calendar al perioadelor optime de realizare a investigațiilor ornitologice în teren funcție de particularitățile fenologice ale fiecărei specii.

Tabelul 4: Calendarul perioadelor optime de realizare a investigațiilor în teren pentru speciile din Anexa I a Directivei 2009/147/CEE semnalate până în prezent în România

Nr.	Specia	Perioadă		
		cuibar it	migrație	iernare
1	<i>Gavia stellata</i>		X, III-V	XI-II
2	<i>Gavia arctica</i>		X, III-V	XI-II
3	<i>Gavia immer</i>			XI-II
4	<i>Podiceps auritus</i>		X, III	XI-II
5	<i>Puffinus yelkouan</i>		IV-VI, VIII-IX	
6	<i>Hydrobates pelagicus</i>		IV-VI, VIII-IX	
7	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	IV-VII	VIII-X, III	XI-II
8	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	IV-VII	VIII-X, III	
9	<i>Pelecanus crispus</i>	III-VIII	IX-X, II	XI-I
10	<i>Botaurus stellaris</i>	III-VII		XI-II
11	<i>Ixobrychus minutus</i>	III-VII		
12	<i>Nycticorax nycticorax</i>	III-VII		XI-II
13	<i>Ardeola ralloides</i>	IV-VII	VIII-X, III	
14	<i>Egretta garzetta</i>	IV-VII	VIII-X, III	
15	<i>Egretta alba</i>	III-VII		XI-II
16	<i>Ardea purpurea</i>	IV-VII	VIII-X, III	
17	<i>Ciconia nigra</i>	IV-VI	VII-X, III	
18	<i>Ciconia ciconia</i>	III-VII	VIII-IX, III	
19	<i>Plegadis falcinellus</i>	IV-VII	VIII-IX, III	
20	<i>Platalea leucorodia</i>	IV-VII	VIII-IX, III	
21	<i>Phoenicopiterus ruber</i>		VIII-I	
22	<i>Cygnus bewikii</i>			XI-II
23	<i>Cygnus cygnus</i>			XI-II
24	<i>Anser erythropus</i>			XI-II
25	<i>Branta leucopsis</i>			XI-II
26	<i>Branta ruficollis</i>			XI-II

27	<i>Tadorna ferruginea</i>	IV-VII		XI-II
28	<i>Marmaronetta angustirostris</i>		III-IX	
29	<i>Aythya nyroca</i>	IV-VII	VIII-X, III	XI-II
30	<i>Mergellus albellus</i>	III-VII		XI-II
31	<i>Oxyura leucocephala</i>		X-XI, III	XI-II
32	<i>Pernis apivorus</i>	V-VII	VIII-IX, IV-V	
33	<i>Elanus caeruleus</i>		VIII-IX, IV-V	
34	<i>Milvus migrans</i>	IV-VII	IX-X, III-IV	
35	<i>Milvus milvus</i>	IV-VII	IX-X, III-IV	
36	<i>Haliaeetus albicilla</i>	I-V	X-XI	XI-II
37	<i>Gypaetus barbatus</i>			
38	<i>Neophron percnopterus</i>		III-X	
39	<i>Gyps fulvus</i>		IV-X	
40	<i>Aegypius monachus</i>			
41	<i>Circaetus gallicus</i>	V-VII	VIII-IX, IV-V	
42	<i>Circus aeruginosus</i>	IV-VII	IX-X, III	XI-II
43	<i>Circus cyaneus</i>		X-XI, III	XI-II
44	<i>Circus macrourus</i>		VIII-IX, III-IV	
45	<i>Circus pygargus</i>	IV-VII	VIII-IX, III-IV	
46	<i>Accipiter brevipes</i>	V-VII	VIII-IX, IV	
47	<i>Buteo rufinus</i>	III-VI		
48	<i>Aquila pomarina</i>	IV-VI	IX, IV	
49	<i>Aquila clanga</i>		IX-XI, III-IV	XI-II
50	<i>Aquila heliaca</i>	II-VI		XI-II
51	<i>Aquila chrysaetos</i>	III-VI		XI-II
52	<i>Hieraaetus pennatus</i>	IV-VI	VIII-IX, IV	
53	<i>Hieraaetus fasciatus</i>		VIII-X, II-IV	
54	<i>Pandion haliaetus</i>		VII-X, III-V	
55	<i>Falco naumanni</i>	V-VI	VIII-IX, IV-V	

56	<i>Falco vespertinus</i>	V-VI	VIII-IX, IV-V	
57	<i>Falco columbarius</i>		X-XI, III-IV	XII-II
58	<i>Falco eleonora</i>		VIII-IX, IV-V	
59	<i>Falco biarmicus</i>		VIII-X, III-VI	
60	<i>Falco cherrug</i>	III-VI	VIII-XI, II-IV	XI-II
61	<i>Falco peregrinus</i>	III-VI	VIII-XI, II-IV	XI-II
62	<i>Bonasa bonasia</i>	III-VI		XI-II
63	<i>Tetrao tetrix</i>	IV-VI		XI-II
64	<i>Tetrao urogallus</i>	II-V		XI-II
65	<i>Alectoris graeca</i>	III-VI		
66	<i>Porzana porzana</i>	IV-VI		
67	<i>Porzana parva</i>	IV-VI		
68	<i>Porzana pusilla</i>	IV-VII		
69	<i>Crex crex</i>	V-VI		
70	<i>Grus grus</i>		II-IV, IX-XI	
71	<i>Tetrax tetrax</i>		IV, X	XI-II
72	<i>Chlamydotis undulata</i>		VIII-XII	
73	<i>Otis tarda</i>	V		XI-II
74	<i>Himantopus himantopus</i>	IV-VI	IX-X, IV	
75	<i>Recurvirostra avosetta</i>	IV-VI	IX-X, IV	XI-II
76	<i>Burhinus oedicanus</i>	IV-VII	IX-X, IV	
77	<i>Glareola pratincola</i>	IV-VI	VIII-X, IV	
78	<i>Charadrius alexandrinus</i>	IV-VI	VIII-X, IV	
79	<i>Eudromias morinellus</i>	IV-VI	VIII-X, IV	
80	<i>Pluvialis apricaria</i>		VIII-X, III-IV	XI-II
81	<i>Hoplopterus spinosus</i>		V-IX	
82	<i>Calidris alpina schinzii</i>		VIII-X, III-V	
83	<i>Philomachus pugnax</i>		IX-X, III-V	XI-II
84	<i>Gallinago media</i>		IX-X, III-IV	
85	<i>Limosa lapponica</i>		VIII-X	
86	<i>Numenius tenuirostris</i>		VIII-XI	

87	<i>Tringa glareola</i>		VIII-X, III-IV	
88	<i>Xenus cinereus</i>		VIII-X	
89	<i>Phalaropus lobatus</i>		VIII-IX, IV-V	
90	<i>Larus melanocephalus</i>	IV-VII	VIII-X, III	XI-II
91	<i>Larus minutus</i>		VIII-X, III-V	
92	<i>Larus genei</i>		VIII-X, III-V	
93	<i>Sterna nilotica</i>	IV-VII	VIII-X, III-IV	
94	<i>Sterna caspia</i>		VII-X, III-V	
95	<i>Sterna sandvicensis</i>	IV-VII		
96	<i>Sterna hirundo</i>	IV-VII	IV-VI, VIII-IX	
97	<i>Sterna paradisaea</i>		IV-VI, VIII-IX	
98	<i>Sterna albifrons</i>	IV-VII		
99	<i>Chlidonias hybridus</i>	IV-VII		
100	<i>Chlidonias niger</i>	IV-VII		
101	<i>Bubo bubo</i>	I-V		
102	<i>Nyctea scandiaca</i>			XI-III
103	<i>Surnia ulula</i>			XI-III
104	<i>Glaucidium passerinum</i>	III-V		
105	<i>Strix uralensis</i>	III-V		
106	<i>Asio flammeus</i>	IV-VI		
107	<i>Aegolius funereus</i>	III-V		
108	<i>Caprimulgus europaeus</i>	IV-VI		
109	<i>Alcedo atthis</i>	IV-VIII		
110	<i>Coracias garrulus</i>	V-VII		
111	<i>Picus canus</i>	III-V		
112	<i>Dryocopus martius</i>	III-V		
113	<i>Dendrocopos syriacus</i>	III-VI		
114	<i>Dendrocopos medius</i>	III-V		
115	<i>Dendrocopos leucotos</i>	IV-VI		
116	<i>Picoides tridactylus</i>	IV-VI		

117	<i>Melanocorypha calandra</i>	III-V		
118	<i>Calandrella brachydactyla</i>	IV-V		
119	<i>Lullula arborea</i>	III-V		
120	<i>Anthus campestris</i>	IV-VI		
121	<i>Luscinia svecica</i>	IV-VI		
122	<i>Oenanthe pleschanka</i>	IV-VI		
123	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	IV-VI		
124	<i>Acrocephalus paludicola</i>		IV-VI, VIII-IX	
125	<i>Hippolais olivetorum</i>		V-VIII	
126	<i>Sylvia rueppelli</i>		V-VIII	
127	<i>Sylvia nisoria</i>	IV-VI		
128	<i>Ficedula parva</i>	IV-VI	VIII-IX, IV-V	
129	<i>Ficedula semitorquata</i>	IV-VI	VIII-IX, IV-V	
130	<i>Ficedula albicollis</i>	IV-VI	VIII-IX, IV-V	
131	<i>Lanius collurio</i>	V-VII	VIII-IX, V	
132	<i>Lanius minor</i>	V-VII		
133	<i>Lanius nubicus</i>		V-VIII	
134	<i>Pyrhacorax pyrrhacorax</i>			XI-II
135	<i>Loxia scotica</i>			X-III
136	<i>Emberiza hortulana</i>	IV-VII		

Nu toate speciile de păsări din Anexa I a Directivei 2009/147/CEE semnalate până în prezent în România necesită desemnarea de arii de protecție specială avifaunistică la nivel național. Este cazul speciilor considerate extinse la nivel național (*Alectoris graeca saxatilis*, *Aegypius monachus*, *Gypaetus barbatus*, *Pyrhacorax pyrrhacorax*), a speciilor asupra cărora există rezerve științifice (*Calidris alpina schinzii*, *Elanus caeruleus*, *Falco biarmicus*, *Ficedula semitorquata*, *Hydrobates pelagicus*, *Loxia scotica*, *Marmaronetta angustirostris*, *Numenius tenuirostris*) și speciile cu o apariție eratică (*Acrocephalus paludicola*, *Branta leucopsis*, *Chlamydotis undulate*, *Falco eleonora*, *Gavia immer*, *Gyps fulvus*, *Hieraetus fasciatus*, *Hippolais olivetorum*, *Hoplopterus spinosus*, *Lanius nubicus*, *Limosa lapponica*, *Milvus milvus*, *Neophron percnopterus*, *Nyctea scandiaca*, *Phalacrocorax aristotelis desmarestii*, *Phoenicopterus ruber*, *Sterna paradisaea*, *Surnia ulula*, *Sylvia rueppelli*, *Tetrax tetrax*, *Xenus cinereus*).

Pentru aplicarea eficientă a metodelor de monitorizare a speciilor de păsări

trebuie avute în vedere câteva elemente necesare în cazul investigațiilor în teren:

Echipament

- Lunetă
- Binoclu
- Harta este preferabil să fie la scara de 1:5000 dar se pot folosi cu succes și hărți cu scara de 1:10000 (funcție de specie) care să prezinte zona monitorizată și delimitarea acesteia.
- GPS (recomandat)
- Formulare standardizate pentru introducerea datelor referitoare la speciile nominalizate în Anexa I a Directivei Păsări prezente în zona investigată.

Condițiile meteo

Se recomandă evitarea zilelor cu precipitații sau vânt puternic.

Monitorizarea trebuie făcută pe cât posibil la data stabilită, dar în cazul în care condițiile meteo nu permit efectuarea corectă a observațiilor, monitorizarea va fi reprogramată sau repetată la o dată cât mai apropiată de data inițială.

Zonele investigate

Toate zonele în care sunt prezente speciile nominalizate în Anexa I a Directivei Păsări pe teritoriul României.

O atenție deosebită se va acorda zonelor pentru care se solicită redimensionarea limitelor în vederea rezolvării cazului de infringement 2011/2175.

Pe teritoriul României, până în prezent, este confirmat cuibăritul a 78 de specii de păsări, ce se regăsesc în Anexa I a Directivei Păsări:

1. <i>Accipiter brevipes</i>	18. <i>Calandrella</i>
2. <i>Acrocephalus</i>	<i>brachydactyla</i>
<i>melanopogon</i>	19. <i>Caprimulgus</i>
3. <i>Aegolius funereus</i>	<i>europaeus</i>
4. <i>Alcedo atthis</i>	20. <i>Charadrius</i>
5. <i>Anthus campestris</i>	<i>alexandrinus</i>
6. <i>Aquila chrysaetus</i>	21. <i>Chlidonias hybridus</i>
7. <i>Aquila heliaca</i>	22. <i>Chlidonias niger</i>
8. <i>Aquila pomarina</i>	23. <i>Ciconia ciconia</i>
9. <i>Ardea purpurea</i>	24. <i>Ciconia nigra</i>
10. <i>Ardeola ralloides</i>	25. <i>Circaetus gallicus</i>
11. <i>Asio flammeus</i>	26. <i>Circus aeruginosus</i>
12. <i>Aythya nyroca</i>	27. <i>Circus pygargus</i>
13. <i>Bonasa bonasia</i>	28. <i>Coracias garrulus</i>
14. <i>Botaurus stellaris</i>	29. <i>Crex crex</i>
15. <i>Bubo bubo</i>	30. <i>Dendrocopos leucotos</i>
16. <i>Burhinus oedicephalus</i>	31. <i>Dendrocopos medius</i>
17. <i>Buteo rufinus</i>	32. <i>Dendrocopos syriacus</i>
	33. <i>Dryocopus martius</i>

34. *Egretta alba*
35. *Egretta garzetta*
36. *Emberiza hortulana*
37. *Falco cherrug*
38. *Falco naumanni*
39. *Falco peregrinus*
40. *Falco vespertinus*
41. *Ficedula albicollis*
42. *Ficedula parva*
43. *Gelochelidon nilotica* (*Sterna nilotica*)
44. *Glareola pratincola*
45. *Glaucidium passerinum*
46. *Haliaeetus albicilla*
47. *Hieraaetus pennatus*
48. *Himantopus himantopus*
49. *Ixobrychus minutus*
50. *Lanius collurio*
51. *Lanius minor*
52. *Larus melanocephalus*
53. *Lullula arborea*
54. *Luscinia svecica*
55. *Melanocorypha calandra*
56. *Milvus migrans*
57. *Nycticorax nycticorax*
58. *Oenanthe pleschanka*
59. *Otis tarda*
60. *Pelecanus crispus*
61. *Pelecanus onocrotalus*
62. *Pernis apivorus*
63. *Phalacrocorax pygmes*
64. *Picoides tridactylus*
65. *Picus canus*
66. *Platalea leucorodia*
67. *Plegadis falcinellus*
68. *Porzana parva*
69. *Porzana porzana*
70. *Porzana pusilla*
71. *Recurvirostra avosetta*
72. *Sterna albifrons*
73. *Sterna hirundo*
74. *Sterna sandvicensis*
75. *Sylvia nisoria*
76. *Tadorna ferruginea*
77. *Tetrao tetrix tetrix*
78. *Tetrao urogallus*

Având în vedere că proiectul se preconizează că va debuta în luna mai, investigațiile în teren vor începe în cel mai scurt timp după semnarea contractului.

De asemenea, conform caietului de sarcini nu se vor putea realiza investigații în teren în sezonul hiemal, prevernal și vernal. Astfel, vom utiliza datele recente publicate în literatura de specialitate, rapoartele proiectelor unde s-au realizat astfel de investigații, baze de date, etc.

În cazul păsărilor coloniale precum: *Phalacrocorax pygmeus*, *Pelecanus onocrotalus*, *Pelecanus crispus*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Egretta garzetta*, *Egretta alba*, *Ardea purpurea*, *Plegadis falcinellus*, *Platalea leucorodia*, *Falco naumanni*, *Falco vespertinus*, *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avosetta*, *Glareola pratincola*, *Larus melanocephalus*, *Gelochelidon nilotica*, *Sterna sandvicensis*, *Sterna hirundo*, *Sterna albifrons*, *Chlidonias hybridus* și *Chlidonias niger*, evaluarea dimensiunii populației/lor cuibăritoare se face fie prin numărare directă a cuiburilor din colonie, fie cu ajutorul aerofotogramelor sau prin numărarea păsărilor adulte ce-și iau zborul din colonie. În cazul speciilor care cuibăresc grupat, precum *Charadrius alexandrinus*, evaluarea dimensiunii populației/lor cuibăritoare se va face prin numărarea directă a masculilor teritoriali.

Se vor folosi echipe de cel puțin 2 persoane pentru efectuarea evaluărilor în teren.

Se va acorda o atenție deosebită asupra menținerii deranjului la un nivel minim mai ales în cazul acestei categorii de păsări. Astfel, observațiile se vor efectua într-un timp cât mai scurt. Coloniile localizate în zone greu accesibile, unde deranjul este inevitabil mare dacă se recurge la numărarea cuiburilor și a indivizilor în colonie, vor fi evaluate pe baza aerofotogramelor sau a numărării adulților care zboară din și înspre colonie în primele 4 ore ale dimineții.

Pentru *Ixobrychus minutus* evaluarea populației cuibăritoare din fiecare zonă se face pe baza identificării păsărilor ce zboară în timpul perioadei de cuibărit între locurile de hrănire și zonele cu stuf în care cuibăresc. Se vor verifica zonele cu stufării și zonele umede eutrofe. Observațiile se vor efectua dimineața, în primele 4 ore de la răsăritul soarelui, sau seara, la 2 ore înainte de apus, când specia este cea mai activă. Zonele vizate vor fi verificate o singură dată în perioada cuprinsă între sfârșitul lunii mai și începutul lui iunie.

Pentru *Tadorna ferruginea* și *Aythya nyroca* evaluarea populației cuibăritoare din fiecare zonă se face numărând perechile cu pui în luna iunie. Observațiile se vor face, preferabil, în primele patru ore de la răsăritul soarelui.

Pentru *Ciconia nigra*, *Ciconia ciconia*, *Pernis apivorus*, *Milvus migrans*, *Milvus milvus*, *Haliaeetus albicilla*, *Circaetus gallicus*, *Circus aeroginosus*, *Circus pygargus*, *Accipiter brevipes*, *Buteo rufinus*, *Aquila pomarina*, *Aquila heliaca*, *Aquila chrysaetus*, *Hieraaetus pennatus*, *Falco cherrug* și *Falco peregrinus* evaluarea populațiilor cuibăritoare se va face prin numărarea directă a cuiburilor ocupate. Inițial se vor identifica cuiburile folosite (active) pentru cuibărit a speciilor respective din zonele studiate. Majoritatea speciilor răpitoare diurne își construiesc (sau ocupă, așa cum este cazul speciilor de șoimi) mai multe cuiburi pe care le folosesc alternativ. Datorită termenului de derulare a contractului (mai-decembrie 2015), verificarea cuiburilor în zonele forestiere se va baza pe informațiile deja existente, iar locațiile noi se vor stabili la nivel de teritorii ocupate în sezonul de cuibărit 2015. O grijă deosebită trebuie arătată pentru a nu deranja speciile în timpul cuibăritului. Astfel, speciile care nu tolerează deranjul în perioada de reproducere la cuib trebuie observate de la o distanță sigură față de cuib. Păsările teritoriale, cu zbor nupțial, sau perechile ce-și antrenează puii la zbor și vânătoare pot fi evaluate în perioadele corespunzătoare.

Pentru monitorizarea lui *Tetrao tetrax tetrax* sunt necesare cateva ieşiri preparatoare pentru identificarea siturilor preferate de păsări. Pentru monitoring se vor număra masculii în prima oră după răsăritul soarelui sau cu o oră înainte de apus.

Pentru monitorizarea lui *Tetrao urogalus* se vor număra femelele și puii în luna iulie-început de august în habitatele adecvate. Pentru numărătoare este necesară o echipă formată din cel puțin 4 persoane care mergând în linie să poată număra femelele cu pui.

Această activitate se poate desfășura în orice perioadă a zilei.

Pentru monitorizarea speciilor: *Porzana porzana*, *Porzana parva* și *Porzana pusilla* se va raporta numărul maxim de păsări care au fost auzite cântând dintre toate ieşirile (pentru zona respectivă). Investigațiile în teren se vor realiza în perioada mai - iunie. Observațiile se vor face în intervalul orar cuprins după prima jumătate de oră după apus și până la ora 2:00. Această metodă va face posibilă evaluarea dimensiunii populației dar nu stabilește cu precizie numărul de perechi cuibăritoare din zona studiată.

Pentru monitorizarea la *Crex crex* se va estima numărul de masculi care au fost auziți. Se vor face două ieşiri în luna iunie în habitate favorabile speciei. Observațiile se vor face între ora 0.00 și 0.3. Se vor evita nopțile cu vânt mai puternic de 3 pe scara Beufourt sau prea mare umezeală.

Pentru monitorizarea la *Bubo bubo*, *Glaucidium passerinum*, *Asio flammeus* și *Aegolius funereus* se va identifica numărul de perechi cuibăritoare confirmate, probabile și posibile. Inițial trebuie identificate posibilele zone de cuibărit în habitatele adecvate iar apoi zonele probabile prin observarea sau auzirea speciei. Confirmarea cuibăritului se va face prin găsirea cuibului sau observarea puilor.

Pentru *Caprimulgus europaeus* se va identifica numărul masculilor ce cântă. Se vor realiza cel puțin două vizite din iunie până la mijlocul lui iulie. Observațiile se vor face seara cu două ore înainte de apusul soarelui și o oră după apus. Se pot face evaluări și dimineața cu o oră înainte de răsăritul soarelui dar mai ales în zilele în care serile au fost cu vreme nefavorabilă.

Pentru *Alcedo atthis* se vor identifica cuiburile ocupate. Observațiile se vor efectua din iunie până în august. Pentru unele zone, investigațiile vor trebui făcute cu ajutorul ambarcațiunilor.

Pentru *Coracias garrulus* se vor număra perechile cuibăritoare din luna iunie până la jumătatea lunii iulie. Observațiile se vor face în habitatele favorabile speciei preferabil dimineața.

Pentru *Picus canus*, *Dryocopus martius*, *Dendrocopos syriacus*, *Dendrocopos medius*, *Dendrocopos leucotos* și *Picoides tridactylus* se va estima numărul de perechi cuibăritoare în habitatele favorabile speciei respective. Observațiile se pot face începând din luna iunie până la începutul lui iulie.

Pentru *Melanocorypha calandra*, *Calandrella brachydactyla*, *Lullula arborea* și *Anthus campestris* se va identifica numărul teritoriilor ocupate. Observațiile se vor face în primele ore după răsăritul soarelui în luna mai-iunie.

Pentru *Lanius collurio*, *Lanius minor* și *Emberiza hortulana* se va identifica numărul de perechi cuibăritoare din fiecare zonă în perioada iunie-iulie.

Pentru *Sylvia nisoria* se va identifica numărul teritoriilor ocupate în luna iunie. Observațiile se vor face în primele 4 ore după răsăritul soarelui.

Pentru *Luscinia svecica* și *Acrocephalus melanopogon* se va identifica numărul masculilor care cântă și se va putea identifica numărul teritoriilor ocupate. Se vor

efectua mai multe vizite în prealabil pentru a identifica habitatele favorabile speciilor iar numărătoarea se va face într-o singură vizită la începutul lunii iunie.

Pentru *Oenanthe pleschanka* se va identifica numărul masculilor care cântă și se va putea identifica numărul teritoriilor ocupate. Se vor efectua mai multe vizite în prealabil pentru a identifica habitatele favorabile speciilor iar numărătoarea se va face într-o singură vizită la începutul lunii iunie.

Pentru *Ficedula parva* și *Ficedula albicollis* se va identifica numărul masculilor care cântă și se va putea identifica numărul teritoriilor ocupate. Se vor efectua mai multe vizite în prealabil pentru a identifica habitatele favorabile speciilor iar numărătoarea se va face într-o singură vizită între a doua jumătate a lunii mai și jumătatea lunii iunie.

În sezonul autumnal, hiemal sau prevernal multe specii de păsări se adună în locuri cu hrană abundentă, sau unde găsesc zone de odihnă sigure. Principalele obiective ale monitorizării speciilor de păsări în afara perioadei de cuibărit sunt următoarele:

- determinarea dimensiunii populațiilor care migrează sau ierneză
- identificarea tendințelor numerice și a distribuției
- identificarea zonelor importante pentru odihna, hrănire cât și a rutelor de zbor folosite în timpul deplasărilor regulate ale populațiilor respective între locurile de hrănire și cele de odihnă.

Populațiile a 52 specii de păsări, ce se regăsesc în Anexa I a Directivei Păsări, apar în număr semnificativ în timpul perioadelor de migrație în zone de odihnă și hrănire sau în așa numitele bottleneck-uri (tabelul 6):

Tabelul 6: Lista speciilor de păsări care se concentrează în zone de odihnă și hrănire pe durata migrației

1. <i>Accipiter brevipes</i>	24. <i>Glareola pratincola</i>
2. <i>Aquila clanga</i>	25. <i>Grus grus</i>
3. <i>Aquila heliaca</i>	26. <i>Haliaeetus albicilla</i>
4. <i>Aquila pomarina</i>	27. <i>Hieraaetus pennatus</i>
5. <i>Aythya nyroca</i>	28. <i>Himantopus himantopus</i>
6. <i>Buteo rufinus</i>	29. <i>Larus genei</i>
7. <i>Charadrius morinellus</i>	30. <i>Larus melanocephalus</i>
8. <i>Chlidonias hybridus</i>	31. <i>Larus minutus</i>
9. <i>Chlidonias niger</i>	32. <i>Milvus migrans</i>
10. <i>Ciconia ciconia</i>	33. <i>Milvus milvus</i>
11. <i>Ciconia nigra</i>	34. <i>Numenius tenuirostris</i>
12. <i>Circaetus gallicus</i>	35. <i>Oxyura leucocephala</i>
13. <i>Circus aeroginosus</i>	36. <i>Pandion haliaetus</i>
14. <i>Circus cyaneus</i>	37. <i>Pelecanus crispus</i>
15. <i>Circus macrourus</i>	38. <i>Pelecanus onocrotalus</i>
16. <i>Circus pygargus</i>	39. <i>Pernis apivorus</i>
17. <i>Falco cherrug</i>	40. <i>Phalacrocorax pygmeus</i>
18. <i>Falco columbarius</i>	41. <i>Phalaropus lobatus</i>
19. <i>Falco naumanni</i>	42. <i>Philomachus pugnax</i>
20. <i>Falco peregrinus</i>	43. <i>Platalea leucorodia</i>
21. <i>Falco vespertinus</i>	44. <i>Plegadis falcinellus</i>
22. <i>Gallinago media</i>	45. <i>Pluvialis apricaria</i>
23. <i>Gelochelidon nilotica</i>	46. <i>Recurvirostra avosetta</i>

- 47. *Sterna albifrons*
- 48. *Sterna caspia*
- 49. *Sterna hirundo*
- 50. *Sterna sandvicensis*
- 51. *Tadorna ferruginea*
- 52. *Tringa glareola*

Monitorizarea pentru *Pelecanus onocrotalus*, *Pelecanus crispus*, *Ciconia nigra*, *Ciconia ciconia*, *Plegadis falcinellus*, *Platalea leucorodia*, *Pernis apivorus*, *Milvus migrans*, *Milvus milvus*, *Haliaeetus albicilla*, *Circaetus gallicus*, *Circus aeroginosus*, *Circus cyaneus*, *Circus macrourus*, *Circus pygargus*, *Accipiter brevipes*, *Buteo rufinus*, *Aquila pomarina*, *Aquila clanga*, *Aquila heliaca*, *Hieraetus pennatus*, *Pandion haliaetus*, *Falco naumanni*, *Falco vespertinus*, *Falco columbarius*, *Falco cherrug*, *Falco peregrinus* și *Grus grus* se face în zone unde în timpul migrației se concentrează efective mari ale acestor specii (așa numitele bottleneck-uri).

Se recomandă identificarea și stabilirea în prealabil a punctelor (zonelor) de monitoring de-a lungul culoarelor de migrație și folosirea aceluiași puncte și în următorii ani. Populațiile fiecărei specii menționate mai sus se vor evalua prin numărare directă în punctele de monitoring. Numărătorile vor fi efectuate de către echipe de 2-3 persoane pentru fiecare punct de monitoring. Pentru evitarea dublei numărări a păsărilor migratoare, punctele de monitoring trebuie dispuse pe o linie perpendiculară cu direcția culoarului de migrație, iar datele referitoare la direcția de migrare a exemplarelor și speciilor trebuie corelate între echipele de monitorizare. Monitorizarea în zonele de „bottleneck” se va face zilnic între ora 9 și 18, începând cu 15 august până pe 25 octombrie, înregistrându-se elementele prezentate în fișa standard de monitorizare (fig. 5).

Denumire specie	Nr.ex.	Oră start:			Conditii meteo start:						
		ad	♀	♂	imm	Înălțime (m.)	Trecere	Direcție	Stat	Hrănire	Obs.- semne distincte individ

Monitorizarea condițiilor meteo (temperatură aer, acoperire nori, vizibilitate, intensitatea vântului, precipitații) pe toată perioada observațiilor (din oră în oră).

Ora	C°	vânt	nor

Fig. 5 Fișă standard de monitorizare a migrației păsărilor răpitoare, berzelor, pelicanilor, lopătarilor și țigănușilor

Monitorizarea populațiilor migratoare de *Phalacrocorax pygmeus*, *Pelecanus onocrotalus*, *Pelecanus crispus*, *Tadorna ferruginea*, *Aythya nyroca*, *Oxyura leucocephala*, *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avosetta*, *Glareola pratincola*, *Charadrius morinellus* (*Eudromias morinellus*), *Pluvialis apricaria*,

Philomachus pugnax, Gallinago media, Numenius tenuirostris, Tringa glareola, Phalaropus lobatus, Larus melanocephalus, Larus genei, Larus minutus, Gelocheidon nilotica (Sterna nilotica), Sterna caspia, Sterna sandvicensis, Sterna hirundo, Sterna albifrons, Chlidonias hybridus și Chlidonias niger se va face în zonele de hrănire și odihnă, unde se concentrează efective mari ale acestor specii. Acestea vor fi cu precădere zonele umede și zona costiră. Se recomandă identificarea și stabilirea în prealabil a punctelor (zonelor) de monitoring pe culoarele de migrație și folosirea aceluiași puncte și în următorii ani. Numărătorile este preferabil să se efectueze în primele patru ore după răsăritul soarelui, cand păsările sunt în general concentrate în zonele de odihnă și hrănire. Se vor evalua populațiile fiecăreia dintre speciile menționate mai sus prin numărare directă a acestora în punctele de monitoring sau prin estimare pe baza procentelor din numărul total al indivizilor prezenți în zonă. Se vor strânge informații despre raportul imaturi/adulți și preferințele de habitat. Monitorizarea în zonele de hrănire și odihnă se va face cel puțin o dată pe lună, în lunile iulie, august, septembrie și octombrie.

Pentru a răspunde cât mai mult caracteristicilor etologice și ecologice ale fiecărei specii vizate de acest studiu se va folosi conjugat metoda observării din puncte fixe și metoda transectelor.

➤ METODA PUNCTELOR FIXE DE OBSERVAȚIE

Metoda constă în alegerea unui set de puncte de observare (preferabil prestabilit, dar se poate stabili și la fața locului și localiza cu ajutorul GPS-lui) dispuse aleator în așa fel încât să cuprindă într-un mod reprezentativ (echitabil) fiecare clasă de habitat existentă în suprafața de studiu.

În fiecare punct se vor efectua observații timp de 30 de minute. Se vor nota în fisa de observație, fiecare specie observată, numărul de exemplare, direcția de zbor, altitudinea și distanța aproximativă față de observator (punctul central).

➤ METODA TRANSECTELOR

Această metodă implică deplasarea observatorului de-a lungul transectului și înregistrarea tuturor păsărilor de pe ambele laturi ale transectului.

Avantajele acestei metode:

- acoperă terenul mai repede și se înregistrează mai multe păsări;
- mai puține șanse de a înregistra de două ori aceeași pasăre;
- este eficientă în cazul speciilor mai mobile și evidente, precum și pentru cele care își iau repede zborul la apropierea observatorului;
- este eficientă în cazul speciilor cu densitate redusă.

i) Poziționarea transectelor

Poziționarea începutului transectelor se poate face de-a lungul cursurilor de apă, potecilor sau cărărilor/ randomizat/ stratificat - randomizat. Acesta este unul din punctele de referință al evaluării distanței: transectele care sunt poziționate fără legătură cu distribuția păsărilor duc la estimări neinfluențate ale densității, care pot fi apoi extrapolate la alte arii ale unui ecosistem de același tip. Dacă poziționarea transectelor se face în funcție de anumite repere sau după preferința observatorului (ex. de-a lungul potecilor sau într-o arie care se pare că are un număr mare de păsări) datele obținute sunt doar într-o anumită măsură reprezentative pentru aria studiată. De obicei, din motive de siguranță sau care țin de logistică, transectele nu sunt poziționate randomizat, iar acest lucru trebuie luat în considerare în ceea ce privește influențarea rezultatelor. Transectele situate de-a lungul râurilor sau potecilor/drumurilor nu sunt todeauna potrivite, intrucât vegetația de pe marginea acestora poate fi total diferită de cea a pădurii în general.

ii) Numărul de transecte și lungimea lor

Lungimea totală a transectului din cadrul unui studiu depinde de cât timp este nevoie pentru a obține un eșantion adecvat pentru specia studiată și de numărul de ecosisteme care trebuie cercetate. La sfârșitul studiului pilot ar trebui să se poată prevedea timpul necesar pentru a culege suficiente date și, în consecință, câți kilometri de transect trebuie parcurși. Cel mai lung transect parcurs de cineva într-o zi nu trebuie să depășească 10 km. Acest lucru se datorează adesea faptului că numărarea se face în perioada de maximă activitate a păsărilor, iar calitatea datelor colectate va scădea pe măsură ce observatorul începe să obosească. Dacă este nevoie de evaluări precise într-un ecosistem, ar fi mai bine să se facă mai multe transecte scurte, de aproximativ 4 km.

iii) Colectarea datelor

Odată transectul selectat, se poate începe colectarea datelor. În această fază planul studiului și metodele care se vor aplica trebuie să fie deja clare. Un studiu planificat necorespunzător va duce la date eronate.

Pe fiecare transect observatorii trebuie să se deplaseze cu o viteză constantă, cercetând zona de ambele laturi ale transectului și estimând distanța pe o linie perpendiculară de la pasarea observată pe linia transectului.

Există două modalități de estimare a distanței:

a) estimarea directă a distanței dintre pasăre și transect;

b) estimarea distanței dintre observator și pasăre și unghiul făcut de linia imaginară dintre cei doi și transect.

Metodele de estimare a distanței urmăresc să producă o "fotografie instantanee" a tuturor păsărilor care se întâlnesc pe transect. Acest lucru ridică o problemă în ceea ce privește înregistrarea păsărilor care zboară (ex. cele care nu sunt observate când părăsesc zona aflată în imediata apropiere a transectului) deoarece nu se știe dacă acele păsări fac parte din aria cercetată. Deși merită să fie înregistrate, acestea nu trebuie luate în calcul deoarece pot duce la o supraestimare a populației. De asemenea, dacă nu sunt înregistrate,

ele pot determina o subestimare a densității, dar eroarea în acest caz este mult mai mică. În concluzie, dacă sunt observate păsări din imediata apropiere care își iau zborul, acestea trebuie incluse în numărul înregistrat, iar estimarea distanței se face din locul de unde au zburat, perpendicular pe linia transectului.

Pentru calcularea densității este de ajuns estimarea distanței și numărarea păsărilor la fiecare observație, dar este bine să se înregistreze și următoarele elemente:

- sexul păsării;
- tipul de observație (ex. pasărea a fost văzută stând sau în zbor sau s-a auzit cântecul/chemarea);
- momentul zilei pentru fiecare observație;
- înălțimea la care se află (ex. sol, subarboret, trunchi, ramuri, coronament).

Aceste informații pot fi adesea folositoare în studiul biologiei speciilor cercetate și în faza de analiză și de interpretarea a rezultatelor.

iv) Dimensiunea eșantioanelor

Dimensiunea eșantioanelor în care se aplică metoda transectelor trebuie să fie cât mai mare. Eșantioanele mici conțin puțină informație referitoare la densitate, iar precizia acestora este scăzută, indiferent ce metodă se folosește. Numărul minim ideal este de aprox. 60-80 observații, dar o estimare (deși imprecisă) poate fi făcută și cu mai puține observații. Dacă pasarile sunt în grupuri, dimensiunea eșantioanelor trebuie să fie și mai mare.

2.3.1.2. Existența apariției unor potențiale riscuri și măsurile de evitare ale acestora

1. Probleme în observarea speciilor în teren din cauza unor oscilații imprevizibile ale vremii, în urma cărora se modifică comportamentul păsărilor (acestea având o activitate redusă în perioadele cu condiții meteorologice nefavorabile). Probabilitate medie având în vedere numărul mare de situri și specii de investigat într-o perioadă scurtă de timp. Măsurile de evitare constau în abordarea unei planificări flexibile și implicarea unui număr mai mare de experți non-cheie, după necesități.

2. Probleme în înregistrarea speciilor de păsări în teren din cauza pierderii pasajului de primăvară și parțial a celui de toamnă. Măsurile de evitare constau în suplimentarea eforturilor în perioada de început a pasajului de toamnă, respectiv obținerea de observații ornitologice în acest sens din articole, rapoarte de proiecte (de exemplu cele recente de tip POS) etc.

3. Neînregistrarea speciilor de păsări oaspete de iarnă în teren din cauza pierderii sezonului rece. Măsurile de evitare constau în obținerea de observații ornitologice în acest sens din articole, rapoarte de proiecte (de exemplu cele recente de tip POS) etc.

4. Dificultăți în observarea speciilor în teren din cauza densității foarte reduse ori a unui mod de viață ascuns a unora din speciile vizate, făcând dificilă întâlnirea lor în transect în perioada alocată (exemple: *Aquila heliaca*, *Aquila chrysaetos*, *Falco cherrug*, *Tetrao tetrix tetrix*, *Charadrius morinellus* etc). Măsurile de evitare constau în creșterea gradului de investigare, prin implicarea mai multor experți non cheie, prin implicarea tuturor participanților (de exemplu cu toții pot realiza fotografii de teren la speciile de păsări, comunicând apoi fotografiile experților ornitologi pentru identificare). Totodată, se poate adecva metodologia, apelând, la tehnici speciale (de exemplu camere foto cu senzori de mișcare).

5. Dificultăți în accesul la unele zone izolate din cauza drumurilor impracticabile, din motiv de intemperii. Măsurile de evitare constau în organizarea și în planificarea flexibilă (ex. alocarea de timp pentru accesul pe jos, procurarea de mijloace de transport adecvate - închiriere de ATV sau la nevoie animale de povară), reprogramarea ieșirilor în teren.

6. Dificultăți în evaluarea speciilor de păsări și a stării de conservare a acestora din cauza timpului scurt a duratei proiectului (8 luni). Măsurile de evitare constau în valorificarea experienței personale a participanților, în concentrarea pe aspectele decisive în rezolvarea calificativelor vizate.

7. Dificultăți în procesul de extindere a limitei SPA-urilor la limitele altor tipuri de zone protejate datorită absenței de habitate pentru speciile de interes conservativ . Astfel, în continuare managementul integrat se va realiza cu dificultate. Măsurile de evitare în acest sens sunt destul de complexe, ele diferă de la caz la caz, se vor căuta soluții împreună cu administratorii/custozii zonelor protejate, MMAP, Academia Română, CE etc.

8. Dificultăți în procesul de extindere a limitei SPA-urilor sau propunere de noi SPA-uri (și astfel a suficienței siturilor desemnate.) datorită avizului nefavorabil al Academiei Române sau a reacțiilor negative a custozilor, autoritatilor locale etc. Având în vedere această posibilă situație se impune luarea în calcul a unor situri de rezervă, respectiv realizarea unei documentații solide cu privire la beneficiile aduse de statutul de zone Natura 2000 populației și autorităților locale.

9. Dificultăți în demersul de divizare a unor SPA-uri existând riscul real ca siturile micșorate să nu se mai califice conform criteriilor BirdLife. Astfel, după analiza situației SPA-urilor unde managementul integrat se realizează cu mare dificultate, divizarea acestora se va face în urma unor investigații amănunțite ceea ce probabil va determina inclusiv retrasarea limitelor și nu numai simpla divizare. Masurile de evitare constau nu doar în realizarea unor investigații amănunțite în teren ci inclusiv consultări începând de la autoritățile locale până la nivelul experților CE.

Resurse umane implicate: 3 experți cheie (inclusiv liderul de grup), respectiv toți experții non-cheie.

Rezultatul activității 2.3.1: 1 raport tehnic privind investigațiile în teren pentru identificarea și colectarea datelor științifice

Stadiul realizării activității 2.3.1: Primele investigații în teren pentru păsări încep din data de 29.09. 2015.

2.3.2. Înregistrarea datelor

Descriere și mod de realizare. Toți experții cheie au făcut parte din echipa care în perioada 2005-2011 au realizat rețeaua Natura2000 pentru România și sunt familiarizați cu structura și cerințele bazei de date Natura2000. Acest lucru va asigura colectarea datelor din teren în conformitate cu cerințele bazei de date și a formularului standard, precum și introducerea corectă a acestora. Pentru fiecare dintre experții cheie există deja cont în aplicația informatică pusă la dispoziție de Agenția Națională pentru Protecția Mediului la adresa <http://ibis.anpm.ro> și accesul la baza de date Natura2000 poate fi asigurat de ANPM imediat.

Toate siturile din lista siturilor potențiale vor fi introduse în baza de date cu ajutorul interfeței web:

- Pentru fiecare sit vor fi introduse informațiile obținute în urma consultării literaturii de specialitate, a datelor obținute din alte proiecte (ex. Sistemul național de gestiune și monitorizare a speciilor de păsări din România în baza articolului 12 din Directiva Păsări), a datelor obținute în urma investigațiilor din teren, a datelor provenite din alte surse (ONG-uri), alți specialiști.

- Obligatoriu vor fi menționate sursele și vor fi făcute comentarii/comparații între informațiile din literatura de specialitate și

cele obținute din teren. Compararea datelor poate fi folosită la evaluarea dinamicii populațiilor/suprafețelor.

- Baza de date va fi completată cu informații legate de starea populației speciei și a stării globale a sitului. În acest scop va fi utilizată interfața pentru adăugarea informațiilor, accesată prin modulul de analiză al bazei de date.

Resurse umane implicate: 3 experți cheie (inclusiv liderul de grup), respectiv toți experții non-cheie. Li se va face experților non-chei conturi noi pt. aplicația IBIS, urmând ca datele înregistrate să fie validate de experții cheie.

Rezultatul activității 2.3.2 Popularea tuturor câmpurilor din baza de date Natura 2000 aferente noilor situri

Stadiul realizării activității 2.3.2 A fost testat modulul în care funcționează baza de date IBIS Natura 2000 pe partea de introducere a informațiilor. Unul din inconvenientele principale este modul în care sunt introduse sursele pentru înregistrările de specii. În acest moment sursele de informații trebuie introduse de administratorul bazei de date. Introducerea acestora de către administrator este neproductivă (și acesta poate genera apariția de dubluri). Structurarea sursei de informații, stocarea într-un tabel, iar pentru sursele noi căutarea automată în tabel pentru a evita dublurile este de preferat.

Până la rezolvarea acestei probleme, pentru a asigura eficiența introducerii datelor, sursele vor fi colectate de beneficiar și transmise centralizate administratorului pentru introducere, urmând ca ulterior editorii informațiilor să le atașeze înregistrărilor.

2.3.3. Stabilirea listei de arii de de protecție specială avifaunistică

Descriere și mod de realizare. Lista cu siturile potențiale cât și în lista cu siturile extinse vor fi analizate prin prisma datelor introduse în baza de date. În urma acestei analize este posibilă schimbarea priorităților comparativ cu cele stabilite în cadrul activității 2.2.

Stabilirea listei finale se va face cu respectarea criteriilor de selecție a ariilor de importanță avifaunistică pentru UE (criteriile se regăsesc în publicația SOR-Milvus mai sus amintită, pe site-ul Societății Ornitologice Române sau pe site-ul BirdLife International). Având în vedere că majoritatea siturilor care îndeplinesc aceste criterii au fost deja inclus în lista de SPA-uri (de ex. SPA-urile care se suprapun cu IBA-urile), în cazul în care pentru selecția noilor situri

se vor stabili și alte criterii ornitologice, acestea vor fi precizate cu justificări de natură științifică.

Cele două liste împreună cu limitele vor fi discutate cu reprezentanții beneficiarului și vor fi argumentate prioritățile din listele prezentate. În urma discuțiilor cu beneficiarul lista cu siturile potențiale și lista cu siturile extinse și limitele pot fi actualizate. Prestatorul va trimite aceste liste de împreună cu argumentarea pentru fiecare sit propus și sit extins Academiei Române - Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii (CMN) pentru obținerea avizului.

Siturile potențiale pentru care investigațiile din teren nu vor conduce la rezultatele scontate (speciile vizate care nu au fost identificate, etc.), vor fi eliminate din lista siturilor potențiale.

Listele finale vor fi stabilite în urma răspunsului CMN. În cazul în care un sit/situri propus(e) este considerat de experții cheie foarte important dar a nu a primit avizul de la CMN, va fi organizată o întâlnire între experții cheie și reprezentanții CMN pentru clarificarea pozițiilor și stabilirea listelor finale.

Resurse umane implicate: 3 experți cheie (inclusiv liderul de grup), respectiv 3 experți non-cheie.

Rezultatul activității 2.3.3 Raport tehnic de analiză privind siturile propuse, care va include Avizul Academiei Române - Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii

Stadiul realizării activității 2.3.3 Lista cu siturile potențiale și lista cu siturile extinse vor fi analizate la întâlnirea dintre beneficiar și prestator stabilită pe 28 septembrie 2015. În cadrul acestei întâlniri se va face o primă analiză a listei realizate în cadrul activității 2.2.

2.3.4. Analiza posibilității de divizare a unor arii de protecție specială avifaunistică

Descriere și mod de realizare. Realizarea unor propuneri de divizare a unor arii de protecție specială avifaunistică se va face după ce vor fi stabilite criteriile după care vor fi trasate limitele care vor diviza situl. Aceste criterii vor fi realizate de echipa de experți cheie și discutate cu beneficiarul. Criterii obligatorii vor fi: gradul de suprapunere cu alte arii naturale protejate (de ex. SCI-uri, rezervații naturale etc.), gradul de individualizare, dimensiunea habitatului necesar pentru fiecare specie din noul sit creat în urma divizării, respectarea criteriilor BirdLife International de desemnarea siturilor noi, derularea de proiecte în domeniul conservării naturii, la care vor fi adăugate alte criterii rezultate din discuțiile cu beneficiarul. Analiza limitelor ariilor de protecție specială avifaunistică a bazei de date Natura2000 corespunzătoare va fi făcută având în vedere criteriile de divizare convenite. În urma acestei

analize se va realiza o listă prioritizată cu ariile de protecție specială avifaunistică care ar putea fi divizate precum și avantajele pentru fiecare sit în parte aduse de divizare. În cadrul analizei se va avea în vedere dacă în perimetrele respective sunt în derulare proiecte în domeniul conservării naturii, astfel încât divizarea siturilor să nu afecteze buna implementare a acestora.

Lista siturilor propuse pentru divizare va fi discutată cu beneficiarul. Se va conveni care din siturile din listă vor fi divizate în baza de date Natura 2000. Unul din siturile rezultate în urma divizării va păstra codul și eventual denumirea iar celelalte înregistrări din baza de date vor fi modificate astfel încât să existe corelație între situl nedivizat și înregistrările din noul sit creat și cel micșorat. Situl nou creat va respecta criteriile de selecție BirdLife International care vor fi confirmate de înregistrările introduse în baza de date Natura 2000.

Criteriile de divizare precum și avantajele divizării vor fi incluse într-un document care fundamentează această opțiune și care va fi suport pentru discuții bilaterale între beneficiar și reprezentanții C.E.

Resurse umane implicate: 3 experți cheie (inclusiv liderul de grup), respectiv toți experții non-cheie.

Rezultatul activității 2.3.4 Raport tehnic de analiză privind oportunitatea divizării unor situri și implicațiile pe care acest proces le poate avea

Stadiul realizării activității 2.3.4 Această activitate este în stadiul în care este analizată posibilitatea divizării siturilor mari (peste 30 000 Ha)

2.3.5. Trasarea limitelor pentru siturile noi propuse

Descriere și mod de realizare. Pentru a ușura analizarea siturilor noi propuse, extinse pe durata proiectului, trasarea limitelor va fi făcută în două faze. În prima fază vor fi create limitele de lucru având o precizie spațială redusă (1:25 000) în cadrul activității 2.1. și eventual modificate în cadrul activității 2.3. Limitele propuse vor fi puse pe o interfață web de vizualizare hărți și vor putea fi vizualizate pe toata durata proiectului. Acestea vor putea fi modificate în urma discuțiilor cu experții cheie, beneficiarul, dezbaterilor publice, CMN.

După obținerea avizului CMN se vor trasa limitele finale în format shape-file în proiecția națională Stereografic 1970 (datum Pulkovo 1942 ajustat 1958, EPSG 3844).

Limitele propuse și agree/aprobat vor fi realizate conform specificațiilor tehnice care vor fi puse la dispoziție de MMAP după contractare, astfel încât să se asigure corelarea cu seturile de date produse în cadrul proiectului ”*Studii*

privind analiza trasării limitelor ariilor naturale protejate din Romania si realizarea de seturi de date în conformitate cu specificațiile tehnice INSPIRE pentru ariile naturale protejate prin trasarea detaliilor topografice a acestora”. Setul de date nou propus se va integra în setul de date aferent întregii rețele de SPA-uri-uri și a generării unui set de date comun și a câmpului ID INSPIRE (câmpul 7 din Formularul Standard Natura 2000).

Experți implicați/necesari: În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (3 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 2.3.5 Un set de date GIS în format shape-file si INSPIRE GML care vor conține limitele tuturor siturilor noi sau a extinderilor siturilor existente.

Stadiul realizării activității 2.3.5 În cadrul activității au fost trasate primele variante de limite pentru siturile propuse în cadrul activității 2.1. Pe aceste limite vor fi făcute analizele de către beneficiar împreună cu experții cheie, urmând ca trasarea precisă să fie făcută după ce limitele au agreate de părțile implicate.

2.4. Actualizarea listei de specii de păsări din România acoperite de Directiva Păsări

Descriere și mod de realizare. În cadrul activității 2.4. se va face o analiză a tuturor speciilor de păsări din România care sunt incluse în Directiva Păsări, urmând a se face propuneri pentru includerea respectiv excluderea unor specii.

Tot din perspectiva actualizării listei se va face o analiză a speciilor de păsări prezente în Uniunea Europeană (se regăsește pe site-ul CE la adresa web http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm) urmând de asemenea să se facă propuneri de includere de noi specii în Anexa 1 a Directivei Păsări.

Pentru aceste specii din România pentru care se propune includerea sau excluderea, INCDPM-INCDDD va realiza o serie de consultări cu reprezentanții CE - DG Environment, BirdLife International, precum și alți factori interesați/implicați în vederea actualizării listei de păsări din Directiva Păsări (metodologia de actualizarea a listei va fi cea utilizată de către CE).

Se va justifica științific orice propunere de excludere sau includere a unei specii în lista de specii de păsări din România acoperită de Directiva Păsări. Se vor evidenția de asemenea diferențele dintre lista speciilor de păsări acoperite de Directiva Păsări (cu specificarea articolelor și/sau anexelor din directivă) și lista de verificare folosită la raportarea stării de conservare a speciilor de păsări conform art. 12 (http://bd.eionet.europa.eu/activities/Reporting/Article_12/reference_portal).

Actualizarea listei de păsări din România va servi ca suport pentru completarea/corectarea și/sau actualizarea formularelor standard.

Taxonomia folosită în propunerile de includere sau excludere de noi specii respectiv de actualizarea formularelor standard este cea propusă de Bird Life International și se regăsește la adresa web <http://birdlife.org/datazone/info/taxonomy> iar criteriile pentru includerea speciilor vor fi cele stabilite de către Association of European Records and Rarities Committees (AERC: <http://www.aerc.eu/tac.html>). De asemenea, se vor utiliza alte documente, metodologii etc folosite la nivelul CE sau a Statelor Membre.

Experți implicați/necesari: În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (3 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 2.4.: 1 raport tehnic privind lista speciilor de păsări acoperite de Directiva Păsări

1 bază de date privind lista speciilor de păsări acoperite de Directiva Păsări

Stadiul realizării activității 2.4. Această activitate nu a fost începută. E programată pentru a fi realizată în luna octombrie 2015.

2.5. Realizarea dezbaterilor publice pentru fiecare arie de importanță specială avifaunistică propusă

Descriere și mod de realizare. Experții din proiect, sub coordonarea expertului cheie responsabil de grupa taxonomică pentru care a fost propus situl, vor realiza materiale informative pentru fiecare sit nou/extins care vor fi distribuite factorilor interesați (autorități publice locale - primării/consilii locale, agenții de mediu-, proprietari de terenuri - persoane fizice sau juridice, administratori de terenuri-ocoale silvice, direcții silvice, societăți comerciale-, în raza cărora sunt aceste situri, precum și societăți civile (ONG-uri, asociații profesionale), autorităților publice centrale care derulează proiecte de dezvoltare sau investiții de importanță națională/strategică în zonă, anterior dezbaterile publice. Pentru fiecare sit nou propus sau extins vor fi organizate dezbaterile publice. Aceste dezbateri vor fi realizate de prestator, prin intermediul expertului care a fost propus situl, în colaborare cu Agențiile de Protecție a Mediului din județele în care sunt astfel de situri. La dezbateri vor fi invitați toți factorii interesați: primari, consilieri locali, reprezentanți ai proprietarilor de teren, al administratorilor de teren, ai ONG-urilor de mediu, ai APM, etc. Pentru fiecare sit nou propus sau extins, experții ornitologi vor prezenta argumentele care susțin desemnarea sitului, limitele sitului, importanța sitului, avantajele dar și restricțiile pe care desemnarea acestor situri le implică. Opiniile participanților vor fi consemnate și incluse în raportul dezbaterii. De asemenea, consultantul își propune organizarea a 2 dezbateri

publice cu autoritățile centrale din domeniul transporturilor, agriculturii, dezvoltării regionale și economiei.

Experți implicați/necesari.: În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie ornitologi, inclusiv liderul de grup, precum și 4 experți non-cheie specializați în organizarea dezbaterilor publice.

Rezultatul activității 2.5.: 1 raport de sinteză privind sprijinul acordat autorităților responsabile în procesul de dezbateri publică pentru fiecare sit în parte (raportul va include și minutele dezbaterilor publice realizate pentru fiecare site nou sau extins).

Stadiul realizării activității 2.5.

Pentru o vizualizare/ gestionare mai flexibilă a siturilor noi propuse și pentru a asigura vizualizarea limitelor de către autoritățile locale precum și de alți factori de decizie, a fost realizată o pagină de web temporară unde limitele siturilor noi propuse precum și motivul pentru care au fost propuse pot fi vizualizate (http://85.204.145.163/n2000_situri_noi/).

2.6. Analiza rețelei de arii de importanță specială avifaunistică (SPA-uri)

Descriere și mod de realizare. După stabilirea listei finale de arii de importanță avifaunistică se va face o analiză a suficienței siturilor desemnate. Analiza se va face atât în raport cu rețeaua desemnată anterior, cât și în raport cu rețeaua IBA și trebuie să asigure fundamentarea științifică și tehnică necesară notificării CE în vederea închiderii cazului 2011/2175 și/sau a altor cerințe/notificări ale CE.

În cadrul acestei activități se va analiza suficiența setului de arii de protecție specială avifaunistică nou propuse în cadrul acestui studiu (inclusiv revizuirile și scindările), din punct de vedere cantitativ și calitativ atât în raport cu ariile de protecție specială avifaunistică (SPA) desemnate până în prezent cât și cu Ariile de Importanță Avifaunistică (IBA - conform volumului Papp T., Fântână C. - editori (2008) *"Ariile de Importanță Avifaunistică din România"* - publicație comună a Societății Ornitologice Române și a Asociației "Grupul Milvus", precum și pe site-ul web al Societății Ornitologice din România (SOR) la adresa <http://iba.sor.ro/>).

Toate diferențele atât de număr cât și de suprafață vor fi identificate și fundamentate tehnic și științific în vederea închiderii cazului 2011/2175 și/sau a altor cerințe/notificări ale CE.

Analiza cantitativă atât ca număr cât și ca suprafață se va realiza cu ajutorul programului ArcGis pe baza fișierelor tip shape-file în proiecția națională Stereografic 1970 (datum Pulkovo 1942 ajustat 1958, EPSG 3844).

Se vor evidenția astfel diferențele:

- de număr
- număr SPA propus vs număr SPA deja desemnat;

- număr SPA propus vs număr IBA ;
- de suprafață
- suprafață SPA propus vs suprafață SPA deja desemnat;
  - suprafață SPA propus care nu se regăsește în SPA deja desemnat
  - suprafață SPA deja desemnat care nu a fost declarată SPA
- suprafață SPA propus vs suprafață IBA ;
  - suprafață SPA propus care nu se regăsește în IBA
  - suprafață IBA care nu a fost propusă ca SPA

Informația va fi sintetizată atât sub formă tabelară cât și sub formă de hărți GIS (fișiere tip shape-file în proiecția națională Stereografic 1970 - datum Pulkovo 1942 ajustat 1958, EPSG 3844) pentru a se putea evidenția cât mai clar diferențele existente între seturile de date.

Toate aceste diferențe se vor justifica tehnic și științific.

Prin analiza calitativă a suficienței propunerii de SPA vs SPA deja desemnat se va analiza:

- gradul de acoperire (procentual) al efectivelor populaționale (conform „Birds în Europe: Population estimates, trends and conservation status”Compiled by Ian Burfield and Frans van Bommel. BirdLife International, Cambridge, 2004. ISBN 0-946888-53-1) pentru fiecare specie care a stat la baza propunerii SPA respectiv SPA deja desemnat, per sit și la nivel național
- suficiența habitatelor favorabile pentru fiecare specie criteriu raportată per sit (SPA propus vs SPA deja desemnat)(conform celei mai recente versiuni disponibile a CLC)

Prin analiza calitativă a suficienței propunerii de SPA vs IBA se va analiza:

- gradul de acoperire (procentual) al efectivelor populaționale (conform „Birds în Europe: Population estimates, trends and conservation status”Compiled by Ian Burfield and Frans van Bommel. BirdLife International, Cambridge, 2004. ISBN 0-946888-53-1) pentru fiecare specie care a stat la baza propunerii SPA respectiv IBA per sit și la nivel național
- suficiența habitatelor favorabile pentru fiecare specie criteriu raportată per sit (SPA propus vs IBA)(conform celei mai recente versiuni disponibile a CLC)

Pentru a prezenta în mod detaliat cauzele pentru care există diferențe atât între SPA-urile propuse cât și între SPA-urile deja desemnate și AIA, se propune o metodologie prin care se prezintă rezultatele analizei și argumentele tehnice și științifice care stau la baza acestora (fig. 6).

Fig. 6 FIȘĂ DE RAPORTARE analiză SPA propus vs SPA deja demnat și AIA

1. IDENTIFICAREA SITULUI

Codul sitului SPA propus	Denumirea sitului SPA nou propus /extins
Codul sitului SPA deja desemnat	Denumirea sitului SPA deja desemnat
Codul A.I.A.	Denumirea A.I.A.

Suprafața sitului SPA propus (ha)	Suprafața SPA (ha) trimis la CE	Suprafața A.I.A. (ha)

2. CRITERII CALIFICATIVE PENTRU SIT

Specia	Cuibărire AIA (perechi)	Cuibărire SPA desemnat (perechi)	Cuibărire SPA propus (perechi)	Iernare AIA (ind.)	Iernare SPA desemnat (ind.)	Iernare SPA propus (ind.)

Specia	Migrație AIA (ind.)	Migrație SPA desemnat (ind.)	Migrație SPA propus (ind.)	Criterii AIA	Criterii SPA desemnat	Criterii SPA propus

Specia	Specii/păsări migratoare conform Avizului Motivat al C.E.	Analiză comparativă a speciilor calificate pentru situl nou propus și justificarea modificărilor
---------------	---	--

3. ANALIZĂ COMPARATIVĂ A CLASELOR DE HABITATE CUPRINSE ÎN SITURI

Cod sit	Denumire sit	Clase de habitate CLC cuprinse în limitele sitului propus /extins (ha)										

Cod sit AIA														
Cod sit SPA desemnat														
Cod sit SPA propus														

4. JUSTIFICAREA MODIFICARII LIMITELOR

Co d SPA propus	Denu mire SPA propus	Justificarea modificarii limitelor față de SPA deja desemnat	Justific area modificarii limitelor față de AIA
-----------------------	----------------------------	--	---

Experți implicați/necesari.: În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie, inclusiv liderul de grup (3 experți), precum și experți non-cheie desemnați în acest sens de către experții cheie.

Rezultatul activității 2.6.: 1 raport tehnic de analiză cu privire la rețeaua de SPA-uri rezultată în urma derulării proiectului, în raport cu rețeaua precedentă și rețeaua IBA.

Stadiul realizării activității 2.6. Această activitate nu a fost începută. E programată să înceapă în noiembrie.

2.7. Pregătirea documentelor de aprobare/raportare

Descriere și mod de realizare. Pentru realizarea anexelor necesare unui nou act normativ se impune obținerea din partea ANPM a unui cont care să permită accesarea modulelor de export din baza de date Natura2000 (în care au fost introduse datele referitoare la siturile noi propuse/extinse în cadrul activității 2.3.2.) în baza de date în format CE precum și generarea automată a formularelor standard.

Utilizând aceste module vor fi generate în funcție de cerințele beneficiarului formularele standard pentru fiecare sit în parte sau pentru toate siturile. În cazul în care în aplicația Ibis nu a fost implementat modulul de urmărire a schimbărilor înregistrărilor, prestatorul va compara ultima baza de date trimisa la CE cu baza de date în format CE generata (dupa introducerea datelor referitoare la siturile noi propuse/extinse în cadrul activității 2.3.2) și astfel se va genera un document care să evidențieze modificările aduse bazei de date între două transmișeri consecutive sub aspectul modificărilor speciilor

de păsări la nivelul fiecărui sit. În acest document va fi inclusă și o analiză GIS care să evidențieze extinderile și/sau diminuările suprafețelor siturilor precum și suprafața siturilor noi propuse.

Calitatea datelor din baza de date va fi analizată folosind date recente din proiecte finanțate din programul POS Mediu axa 4 , care au fost derulate în ultima perioadă: *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitatare și proiectele pentru realizarea planurilor de management pentru unele SCI-uri(ex. Managementul conservativ și participativ în siturile Natura 2000 Cheile Turzii și Cheile Turenilor) .* În cazul în care vor fi constatate diferențe (ex. specii/habitatare semnalate de alte proiecte ca fiind prezente în SCI -uri dar care nu sunt în baza de date Natura2000) aceste vor fi discutate în cadrul proiectului și se vor face modificările necesare în baza de date Natura2000

Tot în cadrul acestei activități pentru fiecare specie din Directiva Păsări vor fi făcute analize ale datelor existente în baza de date Natura 2000 pentru acoperirea distribuției naționale și a unui procent suficient din mărimea populației/populațiilor la nivel național (ce să asigure conservarea pe termen lung a speciilor).

Resurse umane implicate: 3 experți cheie (inclusiv liderul de grup), 2 experți non-cheie.

Rezultatul activității 2.7: 1 raport de sinteză care va conține anexele actului normativ de desemnare a ariilor de protecție specială avifaunistică în formatul solicitat

1 baza de date Natura 2000 (o singură bază de date atât ca rezultat al activității 2.7 cât și al activității 1.4)

Stadiul realizării activității 2.7. Această activitate nu a fost începută. E programată să înceapă în noiembrie.

Activitatea 3. Sprijin tehnic, științific și logistic pentru pregătirea, participarea și/sau organizarea seminariilor biogeografice Natura 2000

Scopul acestei activități este de a oferi sprijin tehnic și științific MMAP în ceea ce privește punerea în aplicare a noului proces biogeografic Natura 2000, inclusiv pregătirea logistică a seminariilor și ateliere de lucru pregătitoare. Aceasta include, dar nu se limitează, la pregătirea invitații, agende, documente de lucru, rapoarte și documente de orientare.

Datorită echipei de experți cheie care au experiența seminariilor biogeografice se poate oferi un sprijin tehnic și științific de calitate MMAP în ceea ce privește punerea în aplicare a noului mod de desfășurare a seminariilor biogeografice. Se va asigura suportul științific precum și pregătirea logistică a

seminariilor și ateliere de lucru pregătitoare. Vor fi făcute invitațiile, agendele, documentele de lucru, rapoartele și documentele de orientare.

3.1. Suport tehnic și științific pentru seminariile biogeografice

Descriere și mod de realizare. Ținând cont că în cursul anului 2011 CE a inițiat un nou proces biogeografic, care presupune mutarea accentului de la analiza suficienței rețelei (vechiul proces biogeografic) la analiza stării de conservare a speciilor și habitatelor, pregătirea seminariilor biogeografice trebuie să aibă la bază evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor și a rapoartelor realizate în baza art. 17 din Directiva Habitate, precum și analiza problemelor de management, a soluțiilor și acțiunilor concrete care să ducă la îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor de interes comunitar și a speciilor caracteristice asociate.

Vor fi analizate rezultatele obținute în proiectul *Monitorizarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din România în baza articolului 17 din Directiva Habitate*, finanțat din fonduri POS Mediu, precum și datele din teren referitoare la starea speciilor/habitatelor din proiectele care au vizat realizarea planurilor de management pentru unele situri Natura2000, pentru a realiza o situație a stării de conservare a speciilor și tipurilor de habitate.

În urma analizei inițiale, fiecare expert cheie pe grupul taxonomic de care este responsabil va face un raport pe fiecare regiune biogeografică (Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră). Aceste rapoarte vor fi incluse într-un raport inițial care va susține poziția experților cheie în kick-off seminar din 29 iunie - 01 iulie 2015 ce va avea loc în Luxembourg. Pentru regiunea biogeografică Alpină documentul va sintetiza analizele realizate în cursul anului 2013 și le va adapta în concordanță cu rezultatele evaluării stării de conservare precum și cu progresul înregistrat în ceea ce privește implementarea concluziilor.

De asemenea, va fi făcută o analiză inițială pe speciile și habitatele din zona marină care va fi inclusă într-un raport inițial care va susține poziția experților cheie în prima sesiune a seminarului biogeografic Natura 2000 pentru regiunea marină care va avea loc în perioada 5-7 mai 2015 în localitatea Saint-Malo, Franța.

Pe baza discuțiilor purtate în cele două seminarii, rapoarte inițiale vor fi modificate/completate și va fi realizată versiunea finală a rapoartelor de analiză.

După participarea la kick-off seminar fiecare expert cheie pe grupul taxonomic de care este responsabil va face un raport în care vor fi prezentate concluziile seminarului pentru regiunile Continentală, Panonică, Stepică și

Marea Neagră. Acestea vor fi incluse într-un raport care va conține concluziile seminariilor care va fi înaintat beneficiarului.

După participarea la seminarul biogeografic Natura 2000 pentru regiunea marină, expertul cheie în habitate și specii marine va face un raport în care vor fi prezentate concluziile seminarului.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie.

Rezultatul activității 3.1

4 rapoarte tehnice de analiză tehnică care trebuie să sprijine poziția României la seminariile biogeografice pentru regiunile Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră, respectiv zona marină (câte 2 rapoarte pentru seminariile pregătitoare, versiune inițială, și câte 2 pentru seminariile propriu-zise, versiunea finală).

2 rapoarte tehnice de analiză care vor conține concluziile seminariilor biogeografice, precum și recomandările în vederea îmbunătățirii stării de conservare a habitatelor și speciilor ca urmare a concluziilor seminariilor pentru regiunile Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră, respectiv zona marină

Stadiul realizării activității 3.1. A fost asigurată deplasarea a patru persoane la cea de-a 4-a conferință internațională cu privire "Progresul în Conservarea zonelor Marine din Europa în 2015" organizată la Stralsund, Germania în perioada 14-18 septembrie 2015. Expertul cheie în habitate și specii marine a făcut un raport în care au fost prezentate concluziile seminarului.

3.2. Pregătirea logistică a seminariilor Natura 2000 și a atelierelor de lucru pregătitoare

i) Descriere și mod de realizare. Scurtă prezentare a noului proces biogeografic

Procesul de realizare a seminariilor biogeografice Natura 2000 asistă statele membre și factorii interesați pentru a gestiona Natura 2000 ca o rețea ecologică coerentă. Obiectivul procesului este de a îmbunătăți și consolida punerea în aplicare a rețelei Natura 2000 și să asigure implementarea adecvată a Obiectivului 1 din *Strategia UE privind biodiversitatea până în 2020*. Procesul prevede mijloacele pentru statele membre privind:

- colaborarea pe probleme practice de management specifice fiecărui tip de habitat identificate ca fiind de prioritate și importanța comună ;

- realizarea unui bilanț al stării de conservare actuale a habitatelor prioritare specifice într-o anumită regiune biogeografică și stabilirea măsurilor necesare pentru a îmbunătăți, menține sau reface starea de conservare a siturilor Natura 2000;

- împărtășirea experiențelor cu privire la acțiunile de management specifice speciilor și habitatelor de interes comunitar.

Până în 2014, obiectivul principal al seminariilor biogeografice a fost stabilirea suficienței desemnării siturilor Natura 2000, la nivelul fiecărui stat membru, pentru fiecare regiune biogeografică, pentru fiecare specie și habitat de interes comunitar. Seminariile biogeografice au scopul de a concluziona și a face recomandări privind suficiența reprezentativitate a speciilor și habitatelor de interes comunitar la nivelul unei anumite regiuni biogeografice a unui stat membru, în baza unui document de referință .

Din 2014 seminariile biogeografice Natura 2000 sunt organizate în mod diferit, respectiv sunt găzduite de către un stat membru și co-organizate cu sprijinul Comisiei Europene. În plus față de organizarea seminariilor Natura 2000 în fiecare regiune biogeografică, procesul promovează schimbul de cunoștințe și cooperarea pentru managementul siturilor Natura 2000 dincolo de granițele naționale, în interiorul și între regiuni biogeografice.

ii) Organizarea și susținerea seminariilor biogeografice

În cadrul acestei activități, consultantul va organiza și susține seminariile biogeografice solicitate în caietul de sarcini, astfel:

➤ *Organizarea și susținerea seminarului biogeografic pentru regiunea marină.*

Având în vedere faptul că nu a fost stabilit calendarul pentru cea de a 2-a sesiune a seminarului biogeografic pentru regiunea marină de către Comisia Europeană, prestatorul va asigura pregătirea tehnică și logistică în vederea participării delegației României la 2 evenimente internaționale care au ca scop discutarea unor aspecte similare celor din cadrul seminarului biogeografic Natura 2000 pentru regiunea marină (cea de a 2-a sesiune a seminarului biogeografic pentru regiunea marină, cea de a 4-a conferință internațională cu privire la Progresul în conservarea zonelor marine din Europa în 2015 de la Stralsund, Germania, în perioada 14-18 septembrie 2015, evenimentele de pe Agenda Rețelei managerilor de arii protejate marine -MedPAN). Evenimentele vor fi stabilite de comun acord cu reprezentanții beneficiarului, ținând cont de importanța implementării politicii comunitare privind biodiversitatea și natura în zona marină și caracterul internațional al acestora și alinierea României la aceste necesități și obligații, în calitate de Stat Membru.

Experți implicați/necesari: lider de echipă, 2 experți cheie, 1 expert non-cheie implicat în organizarea seminariilor.

Rezultatul subactivității:

- Logistică asigurată pentru participarea la seminarul biogeografic pentru regiunea marină sau alte evenimente internaționale relevante/ similar (maxim 2 evenimente),
- Raport privind participarea la seminarul biogeografic pentru regiunea marină sau alte evenimente internaționale relevante/ similar (maxim 2 evenimente),

➤ *Organizarea și susținerea primei reuniuni a seminarului (kick-off seminar) pentru regiunile Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră- Luxembourg*

Prestatorul, prin experții non-cheie implicați în organizarea seminariilor, va asigura participarea delegației române în perioada 29 iunie - 01 iulie 2015 în Luxembourg. În acest sens, consultantul va acoperi costurile legate de participarea la seminar a celor 2 reprezentanți ai MMAP și a 6 experți din cei 9 propuși de România Comisiei Europene. Cheltuielile privind participarea a 2 reprezentanți ai ONG-urilor sunt acoperite de către CE. Cheltuielile privind participarea celorlalți experți (cazare, transport, diurnă, cheluieli neprevăzute) vor fi acoperite prin proiect.

În afara costurilor de participare, consultantul, prin experții cheie, vor asigura suportul științific pentru participarea și reprezentarea României la prima reuniune a seminarului pentru regiunile Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră.

Experți implicați/necesari: lider echipă, 9 experți cheie, 1 expert non- cheie organizare seminarii biogeografice.

Rezultatul subactivității:

- Logistică asigurată pentru participarea unei delegații de 8 persoane la prima sesiune a seminarului biogeografic la Luxembourg,
- Raport privind prima sesiune a seminarului biogeografic la Luxembourg.

➤ *Organizarea și susținerea seminarului propriu-zis pentru regiunile Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră în România*

În cadrul acestei subactivități, Consultantul va asigura pregătirea seminarului propriu-zis în România. Locația va fi aleasă împreună cu reprezentanții MMAP și cei ai consultantului CE, într-una din regiunile Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră.

Prima opțiune care va fi luată în calcul, conform caietului de sarcini, este Delta Dunării, sit Natura 2000 inclus în 2 regiuni biogeografice.

Pentru organizarea seminarului în Delta Dunării, Consultantul va asigura:

- transferul participanților (români și invitați) de la aeroport/gară sau din orașul în care își desfășoară activitatea către locația aleasă,
- rezervare spații pentru cazarea participanților la seminar,
- rezervare sală de ședințe (plen) cu o capacitate circa 100 persoane,
- rezervare săli pentru atelierelor de lucru, minim 4 săli pentru fiecare seminar în parte,
- organizarea unor vizite în teren pentru vizitarea unor habitate costiere, habitate forestiere și habitatele de pajiști, în special, și a speciilor tipice aferente acestora.

În cadrul acestei subactivități, consultantul va asigura organizarea logistica necesară susținerii seminarului: ateliere de lucru pregătitoare, invitații, agende, documente de lucru, rapoarte și documente de orientare, reuniuni de experți ad-hoc și reuniunile pregătitoare între principalii factori interesați ai procesului. Întregul proces de organizare și pregătire a seminariilor se va face cu consultarea reprezentanților Comisiei Europene, prin reprezentantul MMAP.

Conform prevederilor caietului de sarcini, Consultantul va asigura doar cheltuielile neeligibile (transferul participanților către locația aleasă, cheltuielile de protocol, vizita/vizitele în teren).

Pentru organizarea și susținerea Seminarului pentru regiunile biogeografice Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră în România, Consultantul propune ca perioadă de realizare septembrie- octombrie 2015. De asemenea, pentru organizarea vizitelor în teren Consultantul propune următoarele locații:

- plaja de la Sulina (vizitarea unor habitate costiere, de pajiști, tufărișuri),
- Pădurea Letea (vizitarea unor habitate forestiere),
- Opțional vizitarea unor câmpuri cu ferme eoline din Dobrogea.

Menționăm că organizarea întregului eveniment va avea la bază comunicarea permanentă a Consultantului, prin experții non- cheie în organizarea seminarului, cu reprezentanții autorității contractante și ai Comisiei Europene.

Cheltuielile delegației, experți, inclusiv reprezentanți MMAP, vor fi asigurate integral în cadrul proiectului.

Experți implicați/necesari: lider de echipă, 9 experți cheie, 4 experți non-cheie implicați în organizarea seminariilor.

Rezultatul subactivității:

- 1 seminar organizat în România pentru circa 100 experți,

- Raport privind seminarul organizat în România.

Rezultatul activității 3.2

- 1 seminar organizat în România pentru circa 100 experți
- Logistică asigurată pentru participarea unei delegații de cca 8 persoane la prima sesiune a seminarului biogeografic care va fi organizată în Luxembourg
  - Logistică asigurată pentru participarea la seminarul biogeografic pentru regiunea marină sau alte evenimente internaționale relevante/similare (maxim 2 evenimente) pentru 4 persoane
  -

Stadiul realizării activității 3.2. A fost asigurată deplasarea a patru persoane la cea de-a 4-a conferință internațională cu privire ”Progresul în Conservarea zonelor Marine din Europa în 2015” organizată la Stralsund, Germania în perioada 14-18 septembrie 2015. Expertul cheie în habitate și specii marine a făcut un raport în care au fost prezentate concluziile seminarului.

Se lucrează la organizarea în România a seminarului pentru regiunile Continentală, Panonică, Stepică și Marea Neagră. Au fost contactați reprezentanții CE și beneficiarul și a fost convenit ca desfășurarea acestui seminar să fie în perioada 3-6 Noiembrie 2015 în localitatea Arad.

3.3. Contribuții la elaborarea rapoartelor finale ale seminariilor și la implementarea concluziilor acestora

Descriere și mod de realizare. Echipa de experți cheie care va participa la seminariile biogeografice, fiecare pe grupul taxonomic de care este responsabil, va întocmi un raport care se va referi la fiecare specie/habitat discutată pe fiecare regiune biogeografică. Aceste rapoarte vor fi analizate în cadrul Consiliului de conducere al proiectului și vor fi recomandate măsuri care să asigure conservarea și îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și a speciilor discutate în cadrul seminariilor biogeografice. Vor fi analizate modul în care aceste măsuri pot fi implementate. Rapoartele pe grupurile taxonomice împreună cu măsurile propuse vor fi incluse într-un raport care va fi transmis beneficiarului pentru a argumenta poziția oficială a României referitoare la concluziile seminarului biogeografic.

De asemenea, experții cheie pe fiecare grup taxonomic vor asigura suportul necesar întocmirii de către CE/consultantul CE a raportului final al seminarului.

Un al doilea raport referitor la progresul realizat ca urmare a implementării concluziilor seminariilor biogeografice va fi realizat în urma discuțiilor în Consiliul de conducere al proiectului. Acest document va servi ca bază pentru întrunirile/discuțiile/comunicările ce vor avea loc ulterior seminariilor biogeografice.

Experți implicați/necesari. În realizarea acestei activități vor fi implicați toți experții cheie care au participat la seminariile biogeografice.

Rezultatul activității 3.3

2 rapoarte tehnice care vor cuprinde recomandări privind modul în care concluziile seminariilor biogeografice se vor aplica la nivelul României

Stadiul realizării activității 1.4. Această activitate nu a fost începută. Va fi începută după desfășurarea seminariilor biogeografice.